Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 5 октябрь 1974 йил, шанба • № 233 (16.013). Баҳоси 2 тийин.

5.000.000

ПАХТА ШТАБИ

ТЕЛЕФОНЛАР: 337343-337604

Балиқчи районидаги «Ленинград» колхозида турсунойчи қизлар кўп. Бу йил пахтазорда 13 та «зангори кема» ишлаётган бўлса, шунинг 8 тасини қизлар бошқаришяпти. Улар мавсумда 150—300 тоннадан дурдона тўкишга аҳд қилишган. Суратда: пахта теришда дугоналари орасида пошшадамлик қилаётган механик-ҳайдовчилардан Зарифахон Раҳматова ва Ҳадичахон Валиеваларни кўриб турибсиз.

У. Раҳимов фотоси.

БАХТИЁР СОВЕТЛАР ВАТАНИ ҚУЧОҒИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ МОСКВАДАГИ КУНЛАРИ

МОСКВА, 4 октябрь. (ЎзТАГ махсус мухбири Ю. Кружилин). Бугун Совет Иттифоқи пойтахтида Ўзбекистон ССР кунлари бошланди. Бу маросим Республика ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилмоқда. Бахтиёр Советлар Ватани қучоғида ярим асрлик кураш ва меҳнат йўлида эришилган зафарлар тўғрисида москваликларга, бутун совет халқига гапириб бериш учун шонли юбилей арафасида бу ерга келган республика меҳнаткашлари делегациясини Москва қулоч ёзиб кутиб олди.

...Қозон вокзали. Махсус поездга прожекторлар нур сочиб турибди. Москва меҳмонлари —Ватанниг олий мукофотлари билан тақдирланган кишилар, Ўзбекистоннинг шонли меҳнатчилари, таниқли олимлари, санъат ва маданият арбоблари тантанали марш садолари остида пойтахт тупроғига қадам қўйдилар. Қисқача митингда Москва Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Б. А. Шчелков, пойтахт Жданов район партия комитетининг биринчи секретари Б. В. Никольский, Ленин комсомоли номидаги автомобиль заводининг фрезерчиси В. П. Карпов меҳмонларни самимий табриклайдилар.

Номлари бутун республикада ва унинг ташқарисида ҳам машҳур бўлган, ишлари минг-минг кишилар учун намуна бўлиб хизмат қилаётган, Совет мамлакатининг бойлиги ва қудратини кўпайтираётган кишилар Ўзбекистон кунлари байрамида қатнашиш учун Москвага келдилар. Улар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Қарши нон комбинатининг мастери Михаил Петрович Шибаев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — «Ташсельмаш» заводининг мастери Мустақим Юсупов, Ангрен кўмир разрезининг экскаваторчиси Хўжа Алиқулов, «Янгиерводстрой» бульдозерчиси Анатолий Крупский, Жиззах областидан чўпон Жўра Хўжамуродов, унинг ҳамюрти — темирйўлчи Боймирза Пирматов, тошкентлик бинокор Леонид Дмитриевич Проскурин, Наманган область Учқўрғон районидаги пахтакорлар бригадири Хошимжон Эшонов ва бошқалар бор.

Серқуёш диёр вакилларини, совет оиласида гуллаб-яшнаган ўлка хабарчиларини пойтахт Москванинг ўзига хос шодиёнаси ва салобати билан кутиб олди. Москвада чиқадиган газеталар байрамнинг қандай боришини дастлабки кунларданоқ батафсил ёритмоқда. 3 октябрь куниёқ «Известия» кечки нашрининг, «Московская правда», «Вечерняя Москва»нинг газетхонлари Ўзбекистон кунлари тўғрисидаги муфассал материаллар билан танишдилар. Ҳамма мақолалар ва суҳбатларда ярим аср мобайнида республика эришган жуда катта муваффақиятлар ҳикоя қилиб берилган, Советлар Ватани халқларининг бузилмас бирлиги ана шу ҳамма зафарларнинг асоси эканлиги таъкидланмоқда.

...СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ҳамиша гавжум. Аммо бугун эрта тонгдан бошлаб «Марказий» павильон ёнидаги майдончада одамлар айниқса кўп тўпланди.

Ўзбекистоннинг Москвадаги кунлари муносабати билан тайёрланган махсус кўргазма шу ерда очилиши маълум эди. Тантанали митингдан сўнг кўргазма очилди. Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг кўпгина тармоқ павильонларида ҳам Ўзбекистонга бағишланган махсус бўлимлар очилган — бу бўлимларга қўйилган материаллар республика машинасозлиги, геологияси, металлургияси, электрлаштириши, фани ва маданияти тўғрисида, ёш ишчи кадрлар ва зиёлилар қандай тайёрланаётганлиги ҳақида, Ўзбекистоннинг фахри ва шуҳрати бўлган «оқ олтин» тўғрисида, юбилей йилининг терим мавсуми, беш миллион тонналик рекорд ҳосил учун кураш қандай бораётганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Совет Ўзбекистонининг равнақи мамлакатдаги барча қардош халқларни қувонтиради, дунёнинг кўпгина мамлакатларидаги кишиларни ғоят қизиқтиради. Бугун Марказий журналистлар уйида бўлиб ўтган матбуот конференцияси шу қизиқишнинг ифодаси бўлди. Матбуот конференциясига совет журналистларидан 150 киши ва чет эл матбуоти, телевидениеси, радиоси вакилларидан 100 киши таклиф қилинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси Қ. А. Аҳмедов Совет Ўзбекистони яшаб келаётган ярим аср мобайнида республикада саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 135 баравар кўпайганлигини мухбирларга гапириб берди. Республика ёқилғи қазиб олиш, рангли ва асл металлар эритиш, химия маҳсулоти, қишлоқ хўжалик машиналари, электр энергия, халқ учун керакли моллар ишлаб чиқариш соҳасида СССРнинг йирик районларидан бири бўлиб қолди. Пахта етиштириш ҳажми жиҳатидан республика дунёда иккинчи ўринда турибди. Бу ерда қудратли бинокорлик индустрияси барпо этилган, илмий тадқиқотлар, маданият ва санъат гуркираб ривожланмоқда. Бу ерда юздан ортиқ миллат ва элат вакиллари аҳил яшаб, ёнма-ён меҳнат қилмоқдалар. Журналистларнинг республика ҳаёти тўғрисидаги, бу диёрда 50 йил мобайнида рўй берган ўзгаришлар ҳақидаги жуда кўп саволларига жавоб қайтарилди.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг тинч меҳнати ва порлоқ келажаги Совет ҳокимиятини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолганларнинг, фашист босқинчиларга қарши Улуғ Ватан уруши йилларида мамлакатни ҳимоя қилганларнинг мардлиги ва жасорати билан қўлга киритилган. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабри умумхалқ жасоратининг табаррук рамзидир. Миллионлар хотирасига ёқилган чироқ—абадий олов ёнига гулчамбар қўйиш учун республика делегацияси бу ерга тўла составда келди.

Ўзбекистоннинг Москвадаги кунлари программаси тадбирлари эндигина бошланмоқда. Республика вакиллари пойтахт партия ташкилотларида ва корхоналарида кўпдан-кўп учрашувлар ўтказадилар. Республиканинг таниқли олимлари, халқ хўжалиги тармоқларининг раҳбарлари, министрлари СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг павильонларида лекция ўқийдилар. «Баҳор», «Лазги», «Ялла» ансамблларининг артистлари москваликларга концертлар қўйиб берадилар. Делегация аъзолари Горки Ленинскиега ва Юлдузкент шаҳарчасига сафар қиладилар. Союзлар Уйининг Колонна залидаги кеча тантаналарнинг якуни бўлади.

4 октябрь куни кечқурун Москвадаги «Тошкент» кинотеатрида Ўзбекистон фильмлари фестивали тантанали равишда очилди. Дўстлик марказий уйида эса дўстлик кечаси ўтказилди, кечада Москва жамоатчилигининг вакиллари ва чет эллардан Москвага келган меҳмонлар қатнашдилар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

◆ **ТОШКЕНТ** ОБЛАСТИНИНГ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ ВА ПАХТАКОРЛАРИ ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ТОБОРА КУЧАЙТИРИБ, КУНЛИК ЎСИШДА ЭНГ ЮҚОРИ КЎРСАТКИЧЛАРГА ЭРИШМОҚДАЛАР. РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИНИНГ КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҒИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИГА БЕРИЛДИ. ОБЛАСТНИНГ **ОҚҚЎРҒОН, БЕКОБОД** РАЙОНЛАРИ ҲАМ ҚИЗИЛ БАЙРОҚНИ ҚЎЛГА КИРИТИШГА МУЯССАР БЎЛДИЛАР. ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ОШИРИШДА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИК ТОШКЕНТЛИК МАРДИ-МАЙДОН ПАХТАКОРЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГ.

◆ **СИРДАРЁ** ОБЛАСТИНИНГ ПАХТАКОРЛАРИ ТЕРИМ ОТИГА ҚАМЧИ БОСИБ, КУНИГА ЙИЛЛИК ПЛАННИНГ 5,74 ПРОЦЕНТИДАН ОШИРИБ ПАХТА ТОПШИРМОҚДАЛАР. ПАХТАЗОРЛАРДА «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ЖАВЛОН УРАВЕРСИН!

◆ **ЖИЗЗАХ** ОБЛАСТИНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАР КУНИ САЛКАМ 5 ПРОЦЕНТДАН ПАХТА ТАЙЁРЛАБ ТОБОРА МАРРА САРИ ИНТИЛМОҚДАЛАР. СУРЪАТ ТАҚДИРИНИ МАШИНАЛАР ВА УЛАРНИ МОҲИРЛИК БИЛАН БОШҚАРАЁТГАН МЕХАНИЗАТОРЛАР ҲАЛ ҚИЛМОҚДАЛАР.

◆ ҲАММА ЖОЙДА МАШИНАЛАРНИ УНУМЛИ ИШЛАТИНГ! КУНЛИК ПАХТА ТАЙЁРЛАШДА **ТОШКЕНТ, СИРДАРЁ, ЖИЗЗАХ** ОБЛАСТЛАРИ ПАХТАКОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ!

ИЗБОСКАН РАЙОНИ МАРРАГА ЕТДИ

МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Андижон областидаги Избоскан районининг дала меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб ва техникадан юксак унумдорлик билан фойдаланган ҳолда пахта тайёрлаш йиллик халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 48,6 минг тонна биринчи сортли пахта етказиб берилди. Планнинг бажарилишида «Партия XX съезди», Карл Маркс, Охунбобоев, Тельман, Калинин номли, «Комсомол», «Шарқ юлдузи», «Ленинград», «Ўзбекистон», «Победа» колхозлари ва Андижон пахтачилик институтининг ўқув таълим хўжалиги катта ҳисса қўшдилар.

Давлатга пахта сотиш давом этмоқда. Район пахтакорлари етиштирилган барча ҳосилни нобуд қилмай териб олиш ва давлатга яна камида 11,5 минг тонна «оқ олтин» сотиш мажбуриятини олдилар.

МАШИНА ТЕРИМИ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Ворошилов районининг механизаторлари меҳнатда жасорат кўрсатиб, йиллик машина терими планини Сирдарё областида биринчи бўлиб бажардилар. «Зангори кема»ларда 20 минг тоннадан ортиқ пахта терилди. Бу улкан ғалабага «Социализм», «Гулистон», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозлари, «Қизил Октябрь», Максим Горький номли колхозларнинг механизаторлари катта ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда машина терими плани анча ошириб адо этилди.

«Социализм» совхозининг механик ҳайдовчиси Босим Каримов шу кунгача 200 тонна пахта терди. Ойчиқар Азбергенов, Ҳайит Ҳайдаров, Жуман Соғиндиқов, Жўрабой Тоғаев каби илғор механизаторлар ҳам кунлик графикни бир ярим—икки ҳисса адо этмоқдалар. уларнинг ҳар бири бункерлардан 25-30 тоннадан дурдона тўкмоқдалар.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ФРАНЦИЯГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

Франция Республикаси Президенти В. Жискар Дъэстэннинг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев 1974 йилнинг 5—7 декабрида амалий визит билан Францияда бўлади.

Н. В. ПОДГОРНИЙ ҲАФИЗ АСАД БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 3 октябрда Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад билан суҳбатлашди.

Самимий ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида Совет—Сурия дўстона муносабатларини янада ривожлантириш йўллари тўғрисида ва ҳар икки томонни қизиқтирувчи баъзи халқаро масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССРнинг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов, Суриянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Ж. Шайя иштирок этдилар.

(ТАСС).

ВАТАНИГА ҚАЙТА ТУРИБ

Расмий дўстлик визити билан КХДРда бўлган партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, Араб социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад 3 октябрда Москвага келди.

Ҳафиз Асад шу куниёқ ватанига жўнаб кетди.

Сурия Араб Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар бор эди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

Юбилейни муносиб кутиб олайлик

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика индустрияси 1974 йил январь—сентябрь ойлари саноат маҳсулотини реализация қилиш планини 103,5 процент, меҳнат унумдорлиги планини 102,3 процент бажарди.

Тўққиз ой мобайнида пландан ташқари 259 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 8,1 процент, меҳнат унумдорлиги 4,4 процент ошди.

Қорақалпоғистон АССР ва республиканинг барча областлари саноат маҳсулотини реализация қилиш тўққиз ойлик планини бажарди.

Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Тошкент шаҳри саноат ишлаб чиқариши планини қандай бажарганлиги ва ўсиш суръатлари қандай бўлганлигини қўйидаги жадвалдан билиш мумкин:

(биринчи устун — маҳсулотни реализация қилиш сентябрь ойи планининг бажарилиш проценти, иккинчи устун — январь—сентябрь, учинчи устун — ялпи маҳсулот — 1974 йил январь—сентябри 1973 йилнинг шу даврига нисбатан (процент ҳисобида):

Ўзбекистон ССР — жами	103,2	103,5	108,1
Қорақалпоғистон АССР	106,4	106,1	117,6
Андижон области	107,6	105,5	104,7
Бухоро области	101,7	101,7	98,4
Жиззах области	89,0	101,5	114,2
Қашқадарё области	104,5	105,2	103,9
Наманган области	108,4	105,7	108,5
Самарқанд области	102,6	103,4	108,9
Сурхондарё области	110,0	105,1	111,2
Сирдарё области	110,0	106,6	129,8
Тошкент области	105,2	103,7	109,3
Фарғона области	98,2	102,9	105,2
Хоразм области	102,5	104,0	108,4
Тошкент шаҳри	102,6	102,8	110,3

Қорақалпоғистон АССР саноат корхоналари пландан ташқари 11,5 миллион сўмлик, Андижон области саноат корхоналари 25,1, Бухоро областининг саноат корхоналари 9,1, Жиззах областининг саноат корхоналари 1,2, Қашқадарё областининг саноат корхоналари 14,0, Наманган областининг саноат корхоналари 20,5, Самарқанд областининг саноат корхоналари 22,3, Сурхондарё областининг саноат корхоналари 12,8, Сирдарё областининг саноат корхоналари 9,5, Тошкент областининг саноат корхоналари 47,6, Фарғона областининг саноат корхоналари 30,5, Хоразм областининг саноат корхоналари 7,1, Тошкент шаҳрининг саноат корхоналари 45 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида пландан ташқари пахта тозалаш саноати корхоналари 112,9 миллион сўмлик, енгил саноат корхоналари 30,1 миллион сўмлик, озиқ-овқат саноати корхоналари 31,7 миллион сўмлик, гўшт ва сут саноати корхоналари 15,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Республиканинг бошқа министрликлари ҳамда идораларига қарашли корхоналар, шунингдек Иттифоқ қарамоғидаги индустрия ҳам планни ошириб бажаришга катта ҳисса қўшди.

Автомобиль ва темир йўл транспорти корхоналари халқ хўжалиги юкларини ташиш юзасидан белгиланган ўз планларини ва олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажариб, республика саноатининг маҳсулотни реализация қилиш планини муваффақиятли бажаришга имкон бердилар.

Шу билан бирга айрим корхоналар планларини бажармади. Улар орасида Навоий химия комбинати, Қўқондаги «Большевик» заводи, Фарғона азотли ўғит заводи, Наманган трансформатор заводи, «Ўзбексельмаш» заводи, Тошкент холодильник заводи, Денов ёғ-экстракт заводи, Фарғона пойафзал фабрикаси, Поп «Изокровля» заводи ва бошқа айрим корхоналар бор.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари республиканинг барча саноат корхоналари юбилей йили планларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариши учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришлари лозим.

5.000.000 ТОННА ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ХИРМОНИ

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 4 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Андижон	3,04	80,61	4,40	51,64
Қашқадарё	2,84	70,29	3,00	32,10
Сурхондарё	2,41	69,92	3,03	61,94
Тошкент	4.44	67,29	5,36	71,71
Бухоро	3,04	60.15	4,15	41,69
Наманган	3,15	59.66	3,85	50,05
Фарғона	2,87	55,28	2,30	17.86
Жиззах	4,63	55,12	4,72	53.32
Хоразм	3,13	53,14	2,56	29,93
ҚҚАССР	3.14	52,66	2,83	41,70
Сирдарё	5,74	51,82	7,78	63,03
Самарқанд	3,10	31,53	4,17	30,81
Республика бўйича:	3,32	59,41	4,01	49,97
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Республика бўйича:	1,71	39,00		

ДОН—ДАВЛАТГА

Республика областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 4 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган дон (тонна ҳисобида): учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

БУХОРО	19970	105,1
Самарқанд	54318	90,5
Андижон	23938	77,2
Қашқадарё	60797	76,0
Фарғона	18445	73,8
Сурхондарё	23043	57,6
Тошкент	39927	56,2
Наманган	15588	44.5
Жиззах	39667	41,7
Хоразм	15038	35,8
Сирдарё	14998	35,7
ҚҚАССР	34558	32,6
Республика бўйича:	360287	57,6

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида 1975 йил ҳосили учун шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 4 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Хоразм	1336	13,4
Тошкент	26989	12,4
Жиззах	11025	7,6
Наманган	8321	6,0
Сурхондарё	8785	5.9
Сирдарё	5127	5,8
Фарғона	7668	5.4
Самарқанд	9135	4,0
Андижон	6860	3,9
Бухоро	3512	1,9
Қашқадарё	2868	1.8
ҚҚАССР	512	0,9
Республика бўйича:	92138	5,4

ЎЗБЕК ДЎСТЛАРГА ТУҲФА

Германия-совет дўстлиги жамияти Берлиндан Тошкентга юборган виставка «Германия Демократик Республикасининг 25 йиллиги» деб аталади.

Енгил, нафис планшетларга биркитилган ўнлаб фотосуратларда биринчи немис социалистик давлати меҳнаткашларининг жўшқин бунёдкорлик ишлари тасвирланган. Бу суратларда ўз ватанининг бойликларини кун сайин кўпайтираётган ишчи ва деҳқонларнинг, кенг лабораторияларга эга бўлган олимларнинг, ажойиб мактабларда таълим олаётган болаларнинг қувноқ чеҳралари акс эттирилган. Кўпгина фотосуратлар ГДР билан Совет Иттифоқининг бузилмас дўстлигига бағишланган. Бу суратлардан бирида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Германия Бирлашган социалистик партиясининг биринчи секретари Э. Хонеккернинг учрашуви тасвирланган.

4 октябрь куни В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида виставкани тантанали очиш маросими бўлиб ўтди. ГДРнинг СССРдаги элчихонасининг биринчи секретари Хано Йохен Фогль шаҳар жамоатчилигининг бу ерда ҳозир бўлган намояндалари ҳузурида нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

«НАРПАЙ»ЛИКЛАР ЖАСОРАТИ

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ленин орденли «Нарпай» совхози пахтачиликни комплекс механизациялашда Бухоро областида намуна мактаби бўлиб қолди. Хўжаликнинг барча бўлим ва бригадаларида зўр меҳнат жўшқинлиги бошланди. Ҳозир тўрт қаторли терим машиналари икки сменада ишлаб турибди. Улар билан кунига хўжалик бўйича 1500-1800 тонна «оқ олтин» териб олинмоқда. Бу йиллик планнинг 10-11 процентини ташкил этади. Терилган пахтани 300 дан ортиқ трактор тележкаси тайёрлов пунктларига етказиб бермоқда.

Куни кеча М. Муродов «Ўзбекистон» агрегатининг бункеридан 24 тонна пахта тўкди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати П. Раҳмонов кунига 18-20 тоннадан дурдона теряпти. Мусобақалашиб ишлаётган М. Жумаев, Ғ. Арслонов 12-14 тоннадан «оқ олтин» териб топширмоқда. Т. Ғофуров, С. Тоиров, А. Норқулов ўртоқлар бошқараётган бўлимнинг заршунослари кунига йиллик планнинг 18-20 процентига етказиб пахта тайёрлашга эришмоқдалар.

Хўжалик деҳқонлари пахта майдонларининг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини дастлабки белгиланган тадбирларга мувофиқ 20 иш кунида бажаришлари керак. Лекин ҳозирги иш суръати, коммунист ва комсомол ёшларнинг жасорати бу муддатни ҳам қисқартириш мумкинлигини кўрсатмоқда. Совхоз дирекцияси, партия, комсомол ташкилотлари йиғим-теримини 12-14 иш кунида тугаллаш учун бутун куч ва имконнятларни ишга солмоқда.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДАН

КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Советининг депутати Владимир Николаевич **Қодиров** 1974 йил 4 октябрда тўсатдан вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Владимир Николаевич **Қодиров** 1974 йил 4 октябрда тўсатдан вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг таъсис съезди

КИТОБ — БИЛИМ МАНБАИ

Одамларга эзгулик, билим нури бахш этадиган, инсонни улуғлаб, унинг қалбини бойитувчи китоб совет ҳаёт тарзининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Миллионлаб ишчилар ва хизматчилар, олимлар ва студентлар, турли авлодлар ва касб-кор эгалари китоб билан дўстлашган. Бу эса жаҳонда энг кўп китобхон, энг маърифатли халқ бўлган совет халқининг маданий даражаси ўсганлигидан далолат беради. Янги жамоат ташкилоти — китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг ташкил қилинганлиги «марксизм-ленинизм ўлмас ғояларини пропаганда қилишда, сиёсий, илмий ва техникавий билимларни кенг тарқатишда, коммунистик жамиятнинг актив бинокорларини тарбиялашда босма сўзнинг ғоят улкан кучидан тўлароқ фойдаланишда» ёрдам беради. КПСС Марказий Комитетининг китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг таъсис съездига йўллаган табригида янгидан тузилаётган ташкилотнинг аҳамиятига ана шундай юксак баҳо берилади.

Съезд 3 сентябрь куни Союзлар Уйининг Колонна залида очилди. СССР ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. М. Марков кириш нутқи сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси якдиллик билан съезднинг фахрий президиумига сайланади.

Ташкилот комитетининг раиси, СССР Давлат нашриётининг раиси Б. И. Стукалин ўз докладини янги ташкилотнинг мақсад ва вазифаларига бағишлади. У совет китоб нашри, кутубхона ишини ривожлантириш тўғрисида китоб ҳаваскорларининг оммавий ҳаракати ҳақида оталарча ғамхўрлик қилаётганлиги учун барча китоб яратувчилар ва тарқатувчилар номидан партия Марказий Комитетига самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти, дейди докладчи, ривож топган социалистик жамиятнинг ғоят бой маънавий маданиятининг мустаҳкам заминида билимларнинг битмас-туганмас манбаи, коммунистик қурилишнинг қудратли қуроли бўлган босма сўзга бутун халқ ҳурмат-эҳтиром билан қараётган бир шароитда ташкил қилинмоқда.

Ташкилот комитети раисининг ўринбосари, СССР маданият министрининг ўринбосари Г. И. Владикин китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти уставининг лойиҳаси тўғрисида доклад қилди. Устав лойиҳасида жамият аъзоларининг ҳуқуқлари ва вазифалари, унинг структураси ва раҳбар органлари белгилаб берилган.

Съезд қатнашчилари китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг уставини бир овоздан тасдиқладилар.

Съезд китоб ҳаваскорлари Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг раҳбар органларини сайлади. Академик Е. М. Жуков жамият правлениесининг раиси қилиб сайланди.

Съезд қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига якдиллик билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС мухбири).

«Белгиловчи йилда пландан ташқари кўплаб пойафзал ишлаб чиқарамиз!» Янгийўл пойафзал фабрикаси коллективининг юбилей йили аҳди шундай. Корхона ишчилари шу кунларда аҳдга яраша меҳнат қилишяпти. Суратларда: (юқоридан) фабриканинг илғор тикувчиси Фотиҳа Исмоилова, моҳир бичиқчи Акбар Қирғизбоев ва Валентина Кашеева ўртоқлар.

И. Глауберзон фотолари.

БАЙРАМ ҚУТЛОВИ

Шу кунларда Тошкентдан Берлинга юборилаётган кўп телеграммаларда герман-совет дўстлиги жамиятининг адреси кўрсатилган. Узбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари немис дўстларимизни Германия Демократик Республикасининг 25 йиллиги байрами билан самимий табрикламоқдалар.

Германия Демократик Республикаси билан дўстлик совет жамияти Узбекистон бўлимининг коллективи аъзоси бўлган Тошкентдаги корхоналар, муассасалар ва ўқув юртларида ўтказилаётган кеча ва йиғилишлар, лекция ва суҳбатлар шонли байрамга бағишланган. Шундай кечаларнинг бири Тошкентдаги чет тиллар давлат педагогика институтида бўлиб ўтди. Студентлар бу кечага Германия Демократик Республикасидан келган туристларни таклиф қилдилар. Институт бадиий ҳаваскорлик коллективининг қатнашчилари кечага бағишлаб немис тилида адабий монтаж тайёрладилар, қардош мамлакатнинг қўшиқларини ижро этдилар. Тошкент Давлат университетининг студенлари биринчи немис социалистик давлати ташкил топган кунни ГДРдан келган туристлар билан биргаликда тантанали вазиятда нишонладилар.

Тошкент шаҳридаги бир қанча муассаса ва мактабларда Германия Демократик Республикаси босиб ўтган йўлни, ГДРни Совет Иттифоқи билан боғловчи мустаҳкам дўстлик алоқаларини тасвирловчи виставкалар очилди.

(УзТАГ).

ИЛМИЙ ТАЖРИБА АЛМАШИНДИ

АНДИЖОН. Бу ерда медикларнинг Бутуниттифоқ илмий конференцияси бўлди. Конференцияни СССР медицина фанлари академияси, И. П. Павлов номидаги Бутуниттифоқ физиологик жамият ва Узбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги уюштирдилар. Конференция «овқат ҳазм қилдирадиган безларнинг фермент ажратиш фаолияти ва уни тартибга солиш» деган мавзуга бағишланди.

Шу проблема юзасидан қилинган докладларнинг уч кун давом этган муҳокамасида мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган икки юзга яқин илмий ходим ва врач иштирок этди. Конференцияда кўпгина таниқли олимлар ахборот беришди. Совет медицина фанининг кашфиётлари ва ютуқлари шуларнинг номи билан боғлангандир.

Шу ваколатли анжуман қатнашчилари Андижон медицина институтидаги физиологлар қизиқарли илмий ишлар олиб бораётганликларини ҳам таъкидладилар. Конференция шу институт базасида ўтказилди. Жумладан, Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Г. Ф. Коротько бошчилигидаги Андижон гастроинтрологларининг ишларига юксак баҳо берилди.

(УзТАГ).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

Қорақалпоғистон АССРдаги Учсой балиқ заводи коллективи балиқ овлаш беш йиллик планини ошириб бажарди. Давлатга пландаги 19 минг 330 центнер ўрнига қарийб 20 минг центнер аъло сифатли балиқ етказиб берилди. Балиқчилар йил охиригача яна 4700 центнер балиқ овлаш мажбуриятини олдилар. Назар Тонготаров, Есбўғамбет Маханов, Султон Тўлепов сингари илғор балиқчиларнинг ҳар бири 900-1000 тоннадан балиқ тутиб, мусобақада ғолиблик қилмоқдалар.

К. ЕРЕЖЕПОВ,

АМЕРИКАЛИК ОЛИМЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Американинг етакчи чорвадор олимларидан бир группаси Ўзбекистонда уч кун меҳмон бўлди. Улар қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳамкорлик қилиш бўйича СССР билан АҚШ ўртасида имзоланган битимга биноан Совет Иттифоқига келишди.

Американлик олимлар Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтини, «Чиноз» наслчилик совхоз техникумини бориб кўрдилар, Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг фермаларида бўлдилар. (ЎзТАГ).

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ИШЧИЛАР СИНФИГА БАҒИШЛАБ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев республика ишчилар синфига баҳо бериб, «Ишчилар синфи — социалистик Узбекистоннинг суянган тоғи» деган эди. Дарҳақиқат серқуёш республикамиз ишчилар синфи ўтган эллик йил ичида шонли йўлни босиб ўтди. Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи коллективи ҳам ана шу вақт ичида туғилиб, воюга етди.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ва «ВЕЧЕРНИЙ ТОШКЕНТ» газеталарининг кечаги сони Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан мазкур завод меҳнат аҳлининг тарихий йўли ва шу кундаги ҳаётини ҳикоя қилувчи мазмунли мақолалар билан чиққан. Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводи партия ташкилотининг секретари И. Бобров, Узбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси, завод партия комитети аъзоси Н. Железнов, завод ветерани К. Ригин, ёш авлод вакили Т. Солиҳов ва бошқа ўртоқлар завод коллективининг кечаги ва бугунги куни, истиқболи билан газетхонларни таништирадилар. Газеталарнинг қўш саҳифасида ранг-баранг, мазмундор материаллар жуда кўп.

АТОҚЛИ СОВЕТ САРКАРДАСИНИНГ ХОТИРАСИ

Атоқли Совет саркардаси, Улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамони, Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуковнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида РСФСР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Калуга областидаги Угодский завод қишлоғи номи Жуково қишлоғи деб ва Угодский завод районы номи Жуковский районы деб ўзгартирилди.

СССР Министрлар Советининг қарори билан ҳаво ҳужумидан мудофаа ҳарбий командирлар академиясига Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуков номи берилди. Киев ҳарбий округи штабининг биносига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилади. Г. К. Жуков Улуғ Ватан уруши арафасида шу округ қўшинларига қўмондонлик қилган эди. Москва шаҳридаги кўчалардан бирига ва Ленинград шаҳридаги кўчалардан бирига, шунингдек Калуга областидаги «Протва» колхозига Г. К. Жуков номи берилди. Бир қанча ҳарбий ўқув юртларининг тингловчилари ва курсантлари учун Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуков номли стипендиялар белгиланди. (ТАСС).

Владимир Николаевич ҚОДИРОВ

Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзоси, ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутати, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Владимир Николаевич **Қодиров** 4 октябрь куни тўсатдан вафот этди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ва партия ташкилоти бошига оғир жудолик тушди. Партия ва халқнинг содиқ фарзанди, республика экономикаси ва маданиятини юксалтиришга катта ҳисса қўшган инсонни ажал орамиздан олиб кетди.

В. Н. Қодиров 1929 йилда Термиз шаҳрида туғилди. Унинг меҳнат фаолияти 1947 йилда Термиз педагогика билим юртини тамомлагандан кейин комсомолда ишлашдан бошланди. Шундан кейин у Самарқанд Давлат университетини тамомлаб, педагог бўлиб ишлайди. 1954—1959 йилларда комсомол ишида — Сурхондарё область комсомол комитетининг бўлим мудири, сўнгра эса биринчи секретари бўлиб ишлайди.

1959 йилда В. Н. Қодиров Шеробод район партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайланади. Шу йилиёқ у Сурхондарё область партия комитетининг секретарлигига кўтарилади. 1963 йилдан 1966 йилгача у КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясида ўқиди, диссертацияни муваффақиятли ёқлади ва унга тарих фанлари кандидати илмий даражаси берилди. В. Н. Қодиров 1966 йилда Термиз педагогика институтининг ректори қилиб тасдиқланди, сўнгра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг мудири бўлиб ишлади. 1973 йил апрелида у Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари лавозимига кўтарилди. В. Н. Қодиров ўз умрининг охирги кунларигача шу юксак лавозимда ишлади.

Владимир Николаевич Қодиров ўзининг бутун кучи ва билимини партия билан халқ ишига хизмат қилишга бағишлади. У қайси участкада ишламасин ҳамма жойда бутун кучини сарфлаб, зўр ғайрат ва шижоат билан ишлади. У юксак ташкилотчилик қобилиятига эга эди, ишда партиявий принципиал ва омилкор эди. В. Н. Қодиров зўр меҳнатсеварлик ва ҳалоллик намунаси бўлиб хизмат қилди, хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлигини амалга ошириш масалаларини ишнинг кўзини билган ҳолда ҳал этиб келди.

В. Н. Қодиров партия—совет активларининг, республика меҳнаткашларининг ҳурматига сазовор бўлди, улар орасида муносиб обрў орттирди. XVIII съездда Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзолигига сайланди. У IX чақириқ ССР Иттифоқи Олий Советининг депутати ҳамда VI ва VIII чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати эди.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Владимир Николаевич Қодировнинг хизматларини юксак баҳоладилар. У Октябрь революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат белгиси» орденлари ва медаллар билан мукофотланган.

Меҳнатсевар, принципиал коммунист, қобилиятли партия ходими — Владимир Николаевич Қодировнинг порлоқ хотираси қалбларимизда абадий сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. Қ Камолов, Н. М. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. А. Хўжаев, А. С. Абдалин, Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Г. А. Габриельянц, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Р. Ғ. Ғойипов, М. И. Иброҳимов, Қ. Муртазоев, Б. Р. Раҳимов, С. М. Тоиров, В. А. Хайдуров, М. Худойберганов, Ф. Ш. Шамсуддинов, Е. Айтмуротов, Э. И. Исломов, Р. Ишчонов, А. Каримов, Х. Р. Қўйбоқаров, И. У. Қўчқоров, Х. Умаров, И. Б. Усмонхўжаев, С. Ҳамроқулов, Д. Хасанов, Ш. К. Хайруллаев, П. Ю. Юсупов, Г. В. Архангельский, Н. Бўрихўжаев, М. С. Восиқова, Х. Қ. Муҳитдинова, Ҳ. Х. Яҳёев, В. П. Куксенко, Т. Умаров.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Ревизия комисиясининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Владимир Николаевич Қодировни дафн этишни уюштириш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети В. Г. Ломоносов (раис), А. А. Хўжаев, В. П. Куксенко, Т. У. Умаров, С. Ҳамроқулов, ўртоқлардан иборат ҳукумат комиссиясини туздилар.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ В. Н. ҚОДИРОВНИ ДАФН ЭТИШНИ УЮШТИРУВЧИ ҲУКУМАТ КОМИССИЯСИДАН

Марҳум В. Н. Қодиров жасади солинган тобут видолашув учун шу йил 5 октябрь куни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Мажлислар зали фойесига қўйилади. Марҳум билан соат 12.00 дан 14.00 гача видолашилади.

Дафн маросими Чиғатой қабристонида бўлади.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

„МУХБИР"— „КОРРЕСПОНДЕНТ"

Журналнинг сентябрь ойи сони босмадан чиқди. Журнал «Беш йилликнинг иш куни» сарлавҳали бош мақола билан очилган. «Ҳақиқати Узбекистон» газетаси 50 ёшга тўлгани муносабати билан газетанинг редактор ўринбосари М. Умаров, қишлоқ хўжалиги бўлимининг мудири А. Исҳоқбоев, масъул секретарь Р. Норов ўртоқлар ўз мақолалари билан чиққанлар.

Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан «Журналистларнинг юбилей йўқламаси» навбати Қорақалпоғистон АССР матбуот ходимларига берилган. Область партия комитетининг секретари К. Ризаев, Қорақалпоғистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Совет Қорақалпоғистони» газетасининг редактори О. Қалимбетов, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш комитетининг раиси А. Карлибоев ва бошқаларнинг эллик йил мобайнида Қорақалпоғистон матбуотининг босиб ўтган шонли йўли ҳақида ҳикоя қилувчи мақолалари ўрин олган.

Журналда, шунингдек Пискент райони матбуотига обзор босилган. Журналхонлар очерк жанри ҳақида журнал саҳифаларидан батафсил маълумот оладилар. «Узбекистон қишлоқ хўжалиги» журнали бош редакторининг ўринбосари В. Шаповалов «Ишчи-деҳқон мухбирлари университети» бўлимида «Ферма ва дала — индустриал цех» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган. Журналда булардан ташқари «Китоб — оммага», «Уқилган китоб ҳақида мулоҳазалар» рубрикаси остида ҳам қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

ФАН, ОЛИМ ВА МАСЪУЛИЯТ

ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР ТАРАҚҚИЁТИ ВА ДАВР ТАЛАБИ

Шу йил июль ойида «Совет Ўзбекистони» газетаси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ёлқин Тўрақуловнинг «Фан, олим ва масъулият» сарлавҳали мақоласини босиб чиқарди. Мақола муаллифи ҳозирги кунда фанимизни ривожлантиришнинг энг муҳим вазифалари билан узвий боғлиқ бўлган бир қатор масалаларни конкрет ва чуқур принципиаллик билан ўртага ташлаган. Бу мақолада айтилган кўпгина фикрлар ижтимоий фанлар учун ҳам тааллуқлидир.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА сўнгги йилларда ижтимоий фанларни ривожлантириш соҳасида катта ютуқлар қўлга киритилди. Таниқли олимларимиз ва илмий-тадқиқот муассасаларнинг ходимлари катта назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган фундаментал асарларни яратдилар. КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, философия, илмий коммунизм соҳасида, илмий кадрларни тарбиялаш борасида ҳам маълум ютуқлар қўлга киритилди. Ўзбекистон олимларининг бутун мамлакатимиздаги ижтимоий фанлар тараққиётига қўшаётган ҳиссаси ҳам йил сайин ортиб бормоқда.

Ютуқлар тез кўзга ташланади. Аммо, камчиликларни очиш, улар келажакда рўй бермаслиги учун зарур чоралар кўриш ўз ишига талабчанлик ва танқидий қараш фазилатига эга бўлган кишиларгагина хосдир. Шу асосда ижтимоий фанлар соҳасидаги илмий-тадқиқот ишларининг боришига, малакали мутахассис кадрлар тайёрлаш амалиётига, бу фанларнинг тарбиявий аҳамиятини ошириш вазифаларига бир назар ташлайлик.

Ижтимоий фанлар тараққиётининг энг муҳим замини марксча-ленинча методологиядир. Бу методология фанимиз тараққиётининг пойдеворини ташкил қилади. Ҳар бир фан шу илмий методология билан қанчалик кўпроқ қуролланса, унинг тараққиёти ҳам шунчалик тўлақонли, кенг, чуқур ва тез бўлади. Ҳозирги кунда барча фанлар соҳасида илмий методологияни эгаллашга нисбатан бўлган зарурият ва эҳтиёж кучаймоқда.

Фаннинг илмий методологияси — табиат, жамият ва инсон тафаккурининг умумий қонунлари ҳақидаги фан бўлмиш марксча-ленинча философиядир. Тарихни материалистик тушуниш эса ижтимоий фанларнинг методологиясини ташкил этади.

Ҳозирги кунда ижтимоий фанлар соҳасида илмий-методологияни чуқур эгаллашга эҳтиёж ортиб боришининг сабаблари бор. Бу сабаблардан **биринчиси,** ижтимоий фанларнинг кенг кўламда ва тез суръатлар билан ўсиб боришидир. **Иккинчи** сабаб, фаннинг амалий аҳамияти ортиб бораётганлигидир. Ҳозир ижтимоий фанлар ўтмиш тарихини ёритиш, маълум бир назарий проблемани ҳал қилиш билангина чекланмасдан, социалистик ва коммунистик қурилишнинг конкрет амалий вазифалари билан тобора кенгроқ ва чуқурроқ боғланиб бормоқда. Ана шундай вақтда айрим ижтимоий фанлар ҳал қилаётган вазифаларни назарий умумлаштириш ва шу асосда жамият олдида турган вазифаларни ҳал қилиш, масалаларни аниқ ечиш катта аҳамиятга эгадир. Бу катта ва масъулиятли вазифани илмий методологияга асосланиб ҳал қилиш мумкин.

Учинчидан, олимларнинг жамият олдидаги масъулияти ортиб бориши ҳам илмий методологияга бўлган қизиқишни кучайиб боришига сабаб бўлмоқда. Совет олими фақат лабораторияда ўтириб, эксперимент ўтказувчи киши эмас. Совет олими партия ғояларининг тарғиботчиси, ташвиқотчиси, идеология фронтининг жангчиси, кишиларнинг тарбиячисидир. Мана шу фазилатлар совет олимлари маънавий дунёсининг ажралмас таркибий қисмига айланиб бормоқда. Ҳар бир киши тарбиячи ва тарғиботчи бўлиши учун юксак назарий савияга, илмий дунёқарашга эга бўлмоғи керак.

Ниҳоят илмий-методологияга бўлган эҳтиёж кучайиши буржуа идеологиясига қарши кураш вазифалари билан ҳам боғлиқдир. Буржуа идеологиясини фош қилиш, ижтимоий фанлар соҳасидаги олимларнинг энг масъулиятли вазифаларидан биридир. Фақат юксак илмий методологияга таянибгина, буржуа идеологиясининг синфий, сиёсий моҳиятини фош қилиш мумкин. Ҳозир республикамизда илмий методология ижтимоий фанлар тараққиётига тобора чуқурроқ сингиб бормоқда. Лекин айрим ҳолларда ижтимоий фанлар соҳасидаги мутахассислар методология масалаларида заифликларини кўрсатмоқдалар. Одам қанча кам билса, унга ўзининг билими шунчалик чуқур ва кенг бўлиб кўринади. Бинобарин, илмий методологияга бефарқ қарайдиган кишилар назарий савиясининг пастлигинигина эмас, балки ўзлари мутахассис бўлган фанларнинг мақсад ва моҳиятини ҳам чуқур англаб етмаганликларини кўрсатадилар.

Сўнгги йилларда ижтимоий фанлар соҳасида тарихдаги халқ оммаси ролини камситиш, айрим воқеалар ва шахсларни идеаллаштириш, ўтмиш маданий меросига нисбатан нотўғри муносабатда бўлиш, айрим реакцион анъаналарни миллий маданиятнинг муҳим қисми сифатида таърифлашга интилиш ҳоллари рўй бермоқда. Бу камчиликларни жамият тарихига нисбатан синфий муносабатда бўлиш, шахс ва халқ оммаси, диалектик инкор қилишнинг принциплари ҳақидаги марксизм-ленинизм таълимоти билан солиштириб кўрганимизда, улар методологик характердаги хато эканлиги кўзга ташланади.

Ҳозирги кунда барча олимларни, биринчи навбатда мустақил илмий-тадқиқот соҳасига илк қадам босаётган ёшларни, улар қайси фан соҳасида мутахассис бўлишидан қатъий назар, илмий методология билан қуроллантиришга жиддий эътибор бермоқ керак. Бунинг учун олий ўқув юртларида илмий дунёқарашнинг шаклланишига, бевосита таъсир этадиган ижтимоий фанларни ўқитишга, аспирантлардан марксча-ленинча философия юзасидан кандидатлик имтиҳонлари олишга жиддий эътибор бериш, масъулият ва талабчанликни ошириш зарур.

Сўнгги йилларда ижтимоий фанлар соҳасида эмпиризм ва факталогия ҳам кўплаб учраб турмоқда. Бу ҳол илмий-тадқиқот ишларини янада юксак даражага кўтаришга тўсқинлик қилмоқда. Илмий-тадқиқот ишларининг бош мақсади — фактларни санаш ёки воқеаларнинг оддий баённомасини беришдан иборат эмас. Олимнинг масъулиятли вазифаси — маълум фактлардан фойдаланиб, улардан чуқур, катта назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган хулосалар чиқара билишликдадир. Фактни ҳамма ҳам тўплай билиши мумкин. Лекин улардан илмий хулоса чиқаришга чуқур фикр-мулоҳаза, илмий, назарий, ғоявий замин керак.

РЕСПУБЛИКАМИЗ олимлари сўнгги йилларда ижтимоий фанларнинг турли проблемаларига оид бўлган кўплаб илмий асарлар нашр қилмоқдалар. Шу рисолаларга ёзилаётган тақризлар ҳақида бир-икки оғиз сўз айтиш лозим. Аслида, матбуотда эълон қилинган тақризларда илмий асар марксча-ленинча методология асосида чуқур таҳлил қилинмоғи, ютуқлари ва камчиликлари аниқ ва муфассал кўрсатилмоғи зарур. Асар ҳақида тақриз ёзиш бу асар нашр этилганлигини матбуот орқали оммага эълон қилиш ёки унинг бобма-боб баёнини бериш эмас. Ҳақиқий партиявий принципиаллик асосида илмий асарни чуқур таҳлил қилиш, ўртага қўйилган масала қай тарзда тўла ёритилганлигини кўрсатиш ҳар қандай тақризнинг бош мақсади бўлмоғи керак. Фақат шундай тақризларгина ижтимоий фанларни янада тезроқ суръатлар билан ўсишига имкон беради.

Республикамиз матбуотида сўнгги йилларда илмий ишларни тўлақонли таҳлил қилиб бериш билан боғлиқ бўлган илмий тақризлар кўплаб эълон қилинди. Лекин барча тақризлар ҳам авторнинг мазкур асарига нисбатан холисона, объектив ва чуқур партиявий принцип билан суғорилган муносабатини кўрсатмайди. Агар айрим асарлар ҳақида тақризчилар айтган фикрни ҳисобга олсак, гўё ҳамма иш жойидагидек, асарда ҳеч қандай хато ва камчилик йўқдек кўринади. Очиғини айтсак, эълон қилинган асарлар ҳақида чуқур партиявий принципиаллик билан ёзилган тақризлар ташкил қилишни ҳали айтарли даражада яхши йўлга қўёлганимиз йўқ. Айрим ҳолларда илмий асарларнинг авторлари тақриз ёзувчи кишиларни ўзлари қидирадилар. Табиийки, улар биринчи навбатда ўз яқинларига, танишбилишларига мурожаат қиладилар. Натижада бундай йўл билан уюштирилган тақриз бошдан-оёқ асарни кўкларга кўтариб мақташ, охирида эса бир-икки принципиал бўлмаган камчиликларни кўрсатиш билангина чекланиб қолади. Энг ачинарли нарса шуки, айрим авторлар ўз асарларига ўзлари тақриз ёзадилар ва қўл қўйиб матбуотда эълон қилиш учун бошқаларга топширадилар. Бироқ асарга тақриз ёзган киши шу асар билан деярли таниш бўлмаган, уни ҳатто қўлга олмаган ҳоллар ҳам бор, деб айтсак хато бўлмайди. Виждонан ўйлаб кўрайлик-чи, бу кимга фойда-ю, кимга зиён? Тақризларни бу усулда ташкил қилишдан фанимиз ҳам, авторнинг ўзи ҳам ҳеч нарса ютмайди-ку! Бундай фактларни кўрамиз ва биламиз, лекин нимагадир унга нисбатан бефарқ қараб келамиз. Аслида эса, бу фанимиз тараққиёти учун, илмий ходимларнинг камолоти учун фақат зарар келтириши мумкин бўлган йўлдир. Илмий-тадқиқот ишларини баҳолашдаги бу нопок ва сунъий усулга узил-кесил барҳам бериш вақти келди.

Республикамиздаги газета ва журналлар редакциялари ҳам бу ишга

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. УСМОНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ РАССОМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Юксак бадиий композицияларни яратганлиги, Тошкент шаҳри ва республикадаги бир қанча йирик ноёб биноларнинг ички томонини янгича ишлашда ганч ўймакорлигини новаторларча қўллаганлиги учун Ўзбекистон ССР бадиий фондига қарашли Тошкент керамика заводининг ганч ўймакор мастери Маҳмуд **Усмоновга** «Ўзбекистон ССР халқ рассоми» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1974 йил 3 октябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. Н. КУЛИКОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали ишлари ва республика қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун Ўзбекистон ССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари Владимир Николаевич **Куликовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1974 йил 3 октябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми фанни ривожлантириш, юксак малакали педагогик кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун Т. Г. Шевченко номли Нукус давлат педагогика институти сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири профессор Асқар **Тожимуродовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвонини берди.

• • •

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда актив қатнашганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Лев Борисович **Фрейманга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонини берди.

• • •

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш ва ўқитиш ишида эришилган муваффақиятлари учун Ўрта Осиё темир йўли мактабгача тарбия методик кабинетининг директори Собиржон **Хидоятовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвонини берди.

• • •

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўқитувчи кадрлар тайёрлашда ҳамда студент ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда эришган муваффақиятлари учун Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг ўқитувчиси Абдулла Абдуқодирович **Баличга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвонини берди.

Етиштирилган мўл ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкамиз! Жиззах область Дўстлик районидаги Ғафур Ғулом номли совхоз механизаторлари ана шу шиор остида ишламоқдалар. Суратда: (чапдан) совхознинг бош инженери А. Сафаров, илғор механизатор А. Шаҳобов ва еттинчи бўлимнинг бошқарувчиси О. Ғаниев ўртоқлар пахтазорда.

И. Чернов фотоси.

ТАЖРИБА ЎРГАНИШ УЧУН АНДИЖОНГА КЕЛИШДИ

АНДИЖОН, 3 октябрь. (ЎзТАГ). Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда андижонликларнинг тажрибасини ўрганиш учун бугун Болгариянинг Ямбол округидан бу ерга бир группа мутахассислар келишди. Группага БКП Ямбол округ комитетининг секретари Стоян Господинов Желязков бошчилик қилмоқда.

Болгариядан келган меҳмонлар Андижон область партия комитетида қабул қилинди. Андижон районидаги «Ямбол» колхозининг меҳнатчилари шу куни меҳмонларни шоду-ҳуррамлик билан кутиб олдилар.

Болгариялик дўстлар Андижонда бир неча кун бўлишади. Улар бир қанча колхозлар ва совхозларда бўладилар, пахтакорлар, ғаллакорлар, сабзавоткорларнинг ютуқлари билан, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари ходимларининг иши билан танишадилар.

ҚИШЛОВ ЎЙЛАРИ

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

Конимех — областимизнинг йирик чорвадор райони. Бу ерда чорвачиликни саноат асосига қуриш ва ривожлантириш учун барча шароитлар бор. Чунончи, яйловлар кенг ва серўт, тажрибали чорвадорлар кўп. КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш, эл дастурхонини мўл-кўл чорва маҳсулотлари билан бойитишда ибратли ишлар қилинмоқда.

Буни совхозимиз мисолида яққол кўриш мумкин. Кейинги йилларда хўжалигимиз қудратли техника билан қуролланди. Экин майдонлари кенгайди. Салкам 12 миллион сўмлик бўрдоқичилик комплекси қурилиши бошланди. Мол туёғини кўпайтириш ва семиртиришнинг прогрессив усуллари кенг жорий қилина бошланди. Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш манбалари — суғориладиган ерлар саҳни 2,4 баравар ортди. Маккажўхори, арпа, сули, беданинг ҳосилдорлиги кўтарилди. Буларнинг ҳаммаси чорвачиликни истиқбол уфқлари сари олиб чиқмоқда.

Халқимизда, озиқли от хоримас, деган ҳикматли гап бор. Биз чорва қишловига тайёргарликни даставвал, ем-хашак базасини мустаҳкамлашдан бошлаймиз. Поданинг қорни тўқ бўлса, у унча-мунча совуқни писанд қилмайди, ориқламайди. Юбилей йилида ҳам шундай қилинди. Планда кўзда тутилган 8,4 минг тонна ўрнига 10 минг тонна дағал хашак ёки ҳар бир бош молга 1.250 килограммдан хашак жамғардик. 13 минг тонна ўрнига 15 минг тонна силос бостирилди. Бошқача қилиб айтганда, бу ҳар бош молга ўртача 2 тоннадан тўғри келади. Бедапояларнинг ҳар гектаридан ўртача 130 центнердан пичан ўриб олинди. Жами — 6.000 тонна сенаж тайёрлаб қўйилди. Маккажўхорикорларимиз 450 гектар майдондан маккажўхори дони йиғиб олдилар. Шундай қилиб совхозимиз чорвадорлари ўтган йилдагидан анча кўп ва сервитамин озуқа базаси яратиб қўйдилар.

Қишловга тайёргарлик бир дақиқа ҳам тўхтатилгани йўқ. Шу кунларда 250 киши зарбдор отрядларга уюшиб, кунига 50—60 тоннадан ем-хашак тайёрламоқдалар. Чорва биноларини ремонт қилиш асосан тугалланди. Бу соҳада Есенбай Тўхтамуродов, Худойберди Бекмуродов, Абдуназар Жуманазаров ўртоқлар бошлиқ фермаларнинг чорвадорлари алоҳида ғайрат, ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар қисқа вақт ичида 1.200 бош молга мўлжалланган айвон (бостирма)ларни сифатли қилиб ремонтдан чиқардилар. Янгиларини қуриш давом этмоқда.

Хўжалигимизда илгари ғарамлаб қўйилган ҳашаклар молларга сочиб едириларди. Бу албатта, бир қисм ем-хашакни исроф бўлишига сабаб бўларди. Биз кейинги вақтда бунга қатъий чек қўйдик. Ем-хашакни сақлаш ва сарфлашга эътиборни кучайтирдик. Бу йилги жамғарилган ем- хашаклар ўлчаб фермаларга топширилди. Улар фермалар ёнида, бевосита қишлов жойларида (прессланган ҳолда) сақланмоқда. Қиличини кўтариб қиш келяпти. Қор-бўронли кунларда дағал хашаклар буғлатиб берилади. Бунинг учун 6 та «ДКУ-1,2» агрегати, 2 та «ИГК-30» механизми тайёрлаб қўйилган. Бир неча транспорт тракторлари шай ҳолга келтирилди. Сенаж ва силослар махсус цементланган хандақларда сифатли сақланмоқда.

Чорвадорлик — баҳодирлик демакдир. Чўпон ва молбоқар қиш қаҳридан қўрқмайди. Аксинча, чорва туёғини сақлаб қолиш учун баҳодирларча ғайрат — ташаббус кўрсатадилар. Алдамурод Равшанов, Ихлос Коржовов, Усмон Ақишбоев каби молбоқарлар қишловни бенуқсон ўтказиш ва ҳар бош молнинг тирик вазнини 370—400 килограммга еткзишда катта тажриба тўплаганлар. Улар ўзларига бириктилган молларни ҳозирги кеча-кундузда ҳам семиз ва соғлом бўлиши йўлида фидокорлик кўрсатмоқдалар. Ҳолжон Шамсиев билан Пердегул Ихлосовалар ёш бузоқларни ҳар суткада 700—800 граммга семиртириш (ўстириш) ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Бу икки ватанпарвар аёлнинг қимматли ташаббуси совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти томонидан маъқулланди.

Совхозимиз чорвадорлари кўп миллатли. Улар орасида ўзбеклар, руслар, қозоқлар, туркманлар, тожиклар, татарлар бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилишяпти. Хўжалигимиз Навоий шаҳридаги ремонт-механика заводи ишчилари билан мустаҳкам алоқада бўлиб, чорва қишловини йилдан-йилга муваффақиятли ўтказиб келмоқдалар. Навоий шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари юбилей йилида оталиқ ёрдамини янада кучайтирдилар. Уларнинг ташаббуси билан 1.500 бош молга мўлжалланган айвон қурилди. Яна салкам 12 миллион сўмлик комплекс молхона биноси қурилмоқда.

— Совхоз ихтиёридаги 10 мингдан ортиқ ёш бузоқларнинг қаровини янада яхшилаб, қиш ойларида ҳам худди ёздагидек (ҳар бир бузоқни суткасига 700 граммгача) семиртиришни таъминлаймиз. Бунинг учун иссиқ молхоналар, ичимли сув, ем-хашак, аралаш озуқани ўз вақтида ҳозирлаб қўямиз.

— Қишловни бечиқим, намунали ўтказишни кўзда тутиб ферма мудирлари, молбоқарлар ва ёрдамчи чўпонлар составини тажрибакор чорвадорлар билан мустаҳкамлаймиз. Мутахассислар маъсулиятини кучайтирамиз. Касалликларга қарши зарур профилактик тадбирларнинг ўз вақтида ўтказилишини таъминлаймиз.

— Жамғарилган дағал хашак, силос ва аралаш озуқаларнинг чорва фермалари яқинига келтириб қўямиз. Уларнинг нес-нобуд бўлишига йўл қўймаймиз. Ем-хашакнинг тежаб-тергаб сарфланиши устидан назоратни кучайтирамиз.

— Қорамолларни 450 килограмм вазнда гўштга топширамиз. Ёш бузоқлар ва қўй-қўзиларнинг қишдан семиз ва соғлом олиб чиқилишини таъминлаган чўпон ва молбоқарларни рағбатлантириш мақсадида ҳар ўн кунда социалистик мусобақа якунларини чиқариб борамиз. Пешқадам чўпон ва молбоқарлар қимматбаҳо буюмлар, кўчма қизил байроқ ва вимпеллар билан тақдирланади.

Ана шу тадбирларни изчил амалга оширилиши учун 190 партия аъзоси, 200 га яқин комсомол-ёшларнинг меҳнатда шахсий ибрат кўрсатиши таъминланади. Зоотехниклар, ветеринария врачлари ва бошқа касбдаги барча мутахассислар қишлов давомида бўлим ва фермаларда навбатчилик қиладилар. Пешқадам молбоқарлар, чўпонларнинг тажрибалари кенг оммалаштирилади. «Машъал чорвадор» деворий газетаси, «Жанговар варақа»лар мунтазам чиқариб турилади.

Совхозимизда чорвадорлар учун қулай иш шароити яратиб берилмоқда. Уларнинг уй-жойлари ремонт қилиняпти, иссиқ кийимлар билан таъминланмоқда. Савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланяпти. Мактаб ва болалар боғчалари, ҳаммом қурилиши кенгайтирилмоқда.

Хўжалигимизнинг истиқболи порлоқ. Келгусида гўшт етиштириш 2 ҳисса кўпайтирилади. Бултур жами 3,1 миллион сўм даромад олинган бўлса, бу миқдор юбилей йилида 3,5 миллион сўмни ташкил этади. Совхозимиз 380 минг сўм соф фойда олади. Чорвадорларнинг моддий манфаатдорлиги ортади, турмуш маданияти юксалади. Келгуси йил баҳорда суғориладиган экин майдонлари кенгайиб, 2.000 гектарни ташкил қилади. Бу майдонларга арпа, маккажўхори, беда, сули ва бошқа озуқабоп экинлар экилади. Ҳозирги вақтда коммунист Эрмахон Пирназаров бошлиқ махсус отряд янги ерларни ўзлаштиришда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилаётир.

Чорвадорларимиз улуғ айём— Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги арафасида зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Бутун куч ва имкониятлар чорва қишловига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишларни сифатли қилиб, муваффақиятли бажаришга қаратилган.

Ш. РАЖАБОВ,
Бухоро область, Конимех районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозининг директори.
Ш. ҚУЛЖОНОВ,
партия ташкилоти секретари.
И. САРБАСОВ,
бош зоотехник.

Турли мамлакатларда

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

ПРАГА, 3 октябрь. (ТАСС). Бугун Прагада Карпат-Дукла операциясининг 30 йиллиги ва Чехословакия халқ армияси кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Тантанали йиғилиш президиумида ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг раиси Л. Штроугал, Чехословакиянинг бошқа партия, давлат ва жамоат арбоблари бўлдилар. СССР мудофаа министрининг ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали П. Ф. Батицкий бошчилигидаги совет ҳарбий делегацияси, чет эллик бошқа меҳмонлар улар билан бирга бўлдилар.

ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Марказий Комитетининг секретари И. Кемпний Чехословакиянинг фашизмдан озод этилишини бошлаб берган Карпат-Дукла операциясининг 30 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЮБИЛЕЙ ОЛДИДА

ЭКСПОРТНИНГ МУҲИМ ТАРМОҒИ

Германия Демократик Республикасининг тўқимачилик машинасозлиги маҳсулотлари — тўқув дастгоҳлари, пахтани қайта ишлаб чиқариш учун комплекс қурилмалар, трикотаж-тўқув ва тикув машиналарига жаҳон бозорида талаб катта. Шу беш йилликда ана шундай саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1,5 баравар кўпаяди. Хусусан, Польшанинг Заверце шаҳридаги ип-газлама комбинати ГДРда ишлаб чиқарилган дастгоҳлар билан жиҳозланмоқда.

ТЎРТ ҚИТЪА ЙЎЛЛАРИДА

Тўрт қитъанинг 30 мамлакати ГДРда ишлаб чиқарилаётган вагонлардан фойдаланмоқда. Шу беш йилликда республика саноатида яна 100 минг ҳар хил турдаги вагонлар фойдаланишга топширилади. Уларнинг анчагина қисми Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларига экспорт қилинади. Аммендорфдаги вагонлар ишлаб чиқарадиган комбинат асосан Совет Иттифоқи темир йўл транспорти учун маҳсулот етказиб бермоқда. Кейинги йилларда Совет Иттифоқи ГДРдан 40 мингдан ортиқ пассажир ва юк ташиш вагонлари олди.

«ҒИЛДИРАКЛИ КУТУБХОНАЛАР»

ГДР пойтахти аҳолиси «ғилдиракли кутубхона» хизматидан кенг фойдаланмоқда. Китоб тўла автобуслар ҳафтада бир марта йўлга чиқади. Ҳаракатдаги кутубхона учун махсус фонд ташкил қилинган бўлиб, у 43 минг том бадиий ва сиёсий адабиётлар, 50 турдаги журналлардан иборатдир.

10 МИЛЛИОН МЕҲМОН

Германия Демократик Республикасига келувчи чет эл туристлари сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Статистика маълумотларига кўра, туристлар сони 1971 йилда 3.300 минг бўлса, 1973 йилда улар 8 миллионга етган. Бу йил эса жаҳоннинг турли мамлакатидан 10 миллиондан ортиқ меҳмон келиши кутилмоқда. Уларни биринчи немис ишчи-деҳқон давлатининг социалистик жамият қуришдаги муваффақиятлари, маданиятнинг гуллаб-яшнаганлиги, тарихий ёдгорликлар ва музейлар кўпроқ қизиқтирмоқда. ГДР музейлар сони жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринда туради. Мамлакатдаги музейлардан диққатга сазовори Лейпциг яқинидаги Пробстхайдда «Искра»нинг биринчи сони нашр этилган жой— В. И. Ленин музейидир.

ЮБИЛЕЙ СПЕКТАКЛЛАРИ

ГДРда 100 га яқин театр бор. Улар республиканинг чорак асрлик юбилейини янги спектакллар билан нишонламоқдалар. Бу спектакллар орасида совет композиторлари ва драматургларининг опера ва пьесалари ҳам бор. Берлиндаги «Комише опер» театри Сергей Прокофьевнинг «Уруш ва тинчлик» операсини саҳналаштирмоқда. Бертольд Брехт номидаги театр Федор Гладковнинг «Цемент» романи асосида спектакль тайёрламоқда. (АПН).

АҚШ КОНГРЕССИДА

ВАШИНГТОН, 4 октябрь. (ТАСС). Америка конгрессининг вакиллар палатаси ички хавфсизлик комиссияси деб аталган комиссиянинг фаолиятини давом эттириш тўғрисида овоз берди. «Шарпаларни овлаш» деган машъум замонларда тузилган бу комиссия илгари Америкага қарши фаолиятни текширувчи комиссия деб ном олган, Америка коммунистларини, негр аҳолисининг гражданлик ҳуқуқи учун ва социал адолат учун курашчиларни, урушга қарши ҳаракат иштирокчиларини таъқиб қилиш билан шармандали «ном чиқарган» эди. Конгресснинг кўпгина аъзолари бу комиссия «ўз умрини кечириб бўлганлигини» уқтириб ўтиб, уни тугатишни қаттиқ талаб қилдилар аммо умуман вакиллар палатаси ички структурани ислох қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳасига комиссия раиси Р. Айкорднинг киритган тузатишини қабул қилди. Бу тузатиш комиссиянинг фаолиятини давом эттиришни назарда тутади. Айкорд комиссия гўё «Америкада қўпорувчи унсурларнинг фаолиятини текшириш соҳасида муҳим ишни бажармоқда», деб даъво қилди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ПРАГА.** Карлова Варида юк ва пассажир автомобиль транспортига бағишланган халқаро конференция очилди. Конференцияда халқаро транспортларда юк ташиш, автомобилларга чет элларда техника хизмати кўрсатиш, халқаро автобус маршрутларида ягона жадвал тузиш соҳасида социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлиги масалалари муҳокама қилинмоқда.

◆ **БЕРЛИН.** Республиканинг 25 йиллик юбилейи шарафига мамлакатда авж олиб кетган социалистик мусобақа чоғида алоҳида ўрнак кўрсатган Германия Демократик Республикасининг 15 та энг яхши коллективи «Социалистик меҳнат корхонаси» фахрий унвонига сазовор бўлди. Лауреатлар орасида Цвиккаудаги тошкўмир шахтаси, «Биттерфельд» электр-химия комбинати составига кирувчи бир қанча заводлар, Котбусдаги тўқимачилик комбинати, шунингдек бошқа корхоналар бор.

◆ **УЛАН-БАТОР.** Бу ерда МХРП Марказий Комитетининг биринчи секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси Ю. Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси делегацияси билан Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Марказий Комитети Президиумининг Раиси, Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати маслаҳат кенгашининг Раиси доктор Нгуен Хиу Тхо бошчилигидаги Жанубий Вьетнам Республикаси делегацияси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

◆ **ВЕНА.** Расмий визит билан бу ерда меҳмон бўлиб турган ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич Европадаги халқаро муносабатнинг ҳозирги аҳволини «қулай сиёсий иқлим» деб атади. Биз кескинликни юмшатиш даврига кирдик, деб таъкидлади у. Эндиликда бизнинг вазифамиз кескинликни юмшатиш сиёсати ялпи ва муқаррар тус олиши учун курашдан иборат.

◆ **ПАРИЖ.** Франциядаги муҳожир ишчиларнинг оммавий учрашуви меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлиги шиори остида ўтди. Оммавий учрашув Франция Коммунистик партиясининг ташаббусига биноан Монтро паркида ўтказилди.

◆ **БОНН.** Эркин демократик партиянинг Гамбургда бўлиб ўтган съездида Г. Д. Геншер партиянинг янги раиси қилиб сайланди. У шу йилнинг май ойидан бери ГФРнинг вице-канцлери ва ташқи ишлар министри вазифасини бажармоқда. (ТАСС).

жиддий қарамоқлари лозим. Ўз асарига тақриз ташкил қилишни авторнинг ўзига топширишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Ҳар бир илмий асар шу соҳада мутахассис бўлган йирик олимлар томонидан баҳоланмоғи зарур.

Докторлик ва кандидатлик диссертациялари ёқлаш практикаси ҳақида ҳам Ё. Тўрақулов бир қатор масалаларни ўртага ташлаган.

Шубҳасиз, докторлик ва кандидатлик диссертацияларини ҳимоя қилиш ишларини яхшилашда республикамизда қатор тадбирлар амалга оширилди. Йил сайин кўплаб докторлик ва кандидатлик диссертациялари ҳимоя қилинмоқда. Илм соҳасига дадил қадамлар билан кириб келаётган аксарият ёшлар фан тараққиётига, илмий-тадқиқот ишларини кундалик ҳаёт билан боғлашга салмоқли ҳисса қўшиб келмоқдалар. Ҳимоя қилинаётган диссертацияларнинг аҳамияти, илмий-назарий савияси ҳам кўтарилиб бормоқда. Бироқ бу соҳада ҳам ўйлаб кўриш керак бўлган қатор муаммолар бор.

Ҳозирги кунда кандидатлик ва докторлик диссертацияларининг илмий-назарий савиясига талабчанликни кучайтирмоқ зарур. Мустақил илмий-тадқиқот олиб бораётган ёшлар ўзларининг биринчи қадамларидан бошлабоқ олдиларидаги масъулиятли вазифаларни чуқур билиб олишлари зарур. Фанимиз тараққиёти, ёшларимизнинг камолоти билан боғлиқ бўлган бу муҳим ишда ўзи бўларчиликка, ошна-оғайнигарчиликка асло йўл қўйиб бўлмайди. Айрим ҳолларда докторлик ва кандидатлик диссертациялари жиддий ва чуқур муҳокама қилинмай, ҳимояга тавсия этилиб келинмоқда. Баъзи олий ўқув юртларининг кафедралари, илмий-тадқиқот институтларининг коллективлари кандидатлик ва докторлик диссертациялари тайёрлаш билан боғлиқ бўлган масъулиятни ҳали ҳам етарли тасаввур қилолганларича йўқ. Айрим ҳолларда оппонентларни танлаш, илмий ишни қаерга тақризга юбориш ҳам диссертантнинг ихтиёрига қолдирилмоқда. Табиий, бу ҳолда ҳам диссертант таниш ёки «юмшоқроқ» оппонент топишга, диссертацияни ўзи учун қулай бўлган жойга тақризга юборишга ҳаракат қилади.

Кўпгина илмий советларнинг тажрибасида учраб турган бу ҳол ўта кетган масъулиятсизликдир. Ахир, илмий совет раҳбарлари йирик мутахассисларни, шу проблема устида иш олиб бораётган коллективларни яхши биладилар-ку! Улар оппонент танлаш, диссертацияни баҳолаш учун қаерга юбориш сингари муҳим масалаларни ўзлари мустақил ҳал қилсалар бўлмасмикин?

Ҳозир илмий советларда ҳимоя вақтида совет аъзолари тўла иштирок этмасликлари одатдаги бир ҳол бўлиб қолди. Ҳимоя учун кворум тўплаш ҳимояда иштирок этган совет аъзоларининг сонига қараб эмас, балки овоз берганларнинг сонига қараб белгиланмоқда. Баъзи совет аъзолари ҳимоядан олдин овоз берадилар, айримлари эса ҳимоянинг охирида фақат овоз бериш учунгина келадилар. Ҳимоя вақтида эса совет аъзоларининг жуда озчилигини учратиш мумкин. Диссертацияга овоз бераётган баъзи илмий совет аъзолари айрим ҳолларда унинг мавзуини ҳам билмайдилар. Илмий совет аъзосини ҳимояда иштирок этишининг ўзи етарли деб бўлмайди. У мутахассис сифатида кўрилаётган масалаларни муҳокама қилишда актив қатнашмоғи зарур.

Тўғри, диссертация ҳимояси вақтида жиддий муҳокамалар ҳам бўлади. Лекин айрим ҳолларда кейин аҳволга диссертант эмас, балки уни танқид қилган киши тушиб қолмоқда. Диссертация ҳақида бир-икки оғиз кескин танқидий гаплар айтилгач, залда бир қатор «ҳимоячилар» пайдо бўлиб қолади. Улар диссертациянинг мазмунига эътибор бермасдан, танқид қилувчи кишига зарба беришга уринадилар. Диссертантнинг ўзи эса томошабин сифатида бир четда қолиб кетаверади. Бу ерда илмий ишни жиддий мунозара асосида, ўртоқларча фикр алмашиш вазиятида муҳокама қилиш ўрнини хушомадгўйлик, бир-бирини ҳимоя қилиш тарафкашлик, гуруҳбозлик сингари ноўрин ҳолларнинг эгаллаб олганлигининг ифодаси эмасми? Ҳимоя қилувчига берилган саволлар ҳам баъзан унга олдиндан айтиб қўйилади. Бу ёш олимларнинг тарбиясига жиддий зарар келтирувчи сабаблардан биридир. Бундай ҳайбаракаллачилик кимга зиён эканлиги ҳақида ўйлаб кўришнинг вақти аллақачон келган.

Докторлик ва кандидатлик диссертацияси ҳимоясида фанимизнинг истиқболи ҳақида, ёшларимизнинг келажаги ҳақида сўз боради. Бу ишда соф илмий мунозараларни шахсий муносабатлар билан алмаштириш асло кечириб бўлмас бир ҳолдир.

Диссертацияни ҳимоя қилиш учун маълум миқдорда илмий мақолалар эълон қилинган бўлиши керак. Ҳозир бу — диссертацияни ҳимояга қабул қилишнинг асосий шартларидан бири бўлиб қолмоқда. Айрим вақтда аспирантлар ишлари тайёр бўлса ҳам, эълон қилган мақолалари етарли бўлмагани учун диссертацияни ҳимоя қилолмай қолмоқдалар. Бу ҳақда ўйлаб кўриш керак. Агар шу талаб ўз кучида қоладиган бўлса, аспирантларнинг илмий мақолаларини эълон қилувчи тўпламларни чиқармоқ лозим. Мен шу ўринда яна бир камчилик ҳақида гапирмоқчиман. Айрим ҳолларда диссертация ҳимояга қабул қилинган вақтда эълон қилинган мақолаларнинг мазмуни эмас, балки сони ҳисобга олинмоқда. Натижада эълон қилинган мақолалар рўйхатида диссертациянинг мавзуига бутунлай алоқадор бўлмаган ишлар ҳам учрайди. Айрим кандидатлик диссертациялари эълон қилинган мақолалар рўйхатида, республика «Билим» жамияти, унинг область филиаллари томонидан чиқарилган лекция текстлари, конференцияларнинг тезисларинигина учратиш мумкин. Аслида, биринчи навбатда мақолаларнинг мазмунига, унда диссертациянинг асосий ғоялари қанчалик тўла ёритилганини аниқлашга эътибор бериш зарур.

Ёш олимларнинг илмий ишларига йирик мутахассис олимларнинг раҳбарлик қилиши катта аҳамиятга эга. Улар ўзларининг пухта билими ва юқори тайёргарлиги билан илмий-тадқиқот ишларига чуқур назарий ва амалий йўналиш берадилар. Лекин раҳбар ёки оппонентнинг обрўси диссертациянинг тақдирини ҳал қилувчи асосий шарт бўлмаслиги лозим. Илмий-тадқиқот ишларига ким раҳбар, ким оппонент бўлишидан қатъий назар, уларни ҳамма вақт ҳам жиддий муҳокама қилиш зарур. Баъзи ҳолларда диссертациянинг раҳбари ёки оппоненти йирик олим бўлгани учун бошқалар ўз фикрларини дадил айта олмайдилар. Бу ҳам ижтимоий фанлар тараққиёти йўлида учраб турган нуқсонлардан биридир.

Ҳозир республикамизда фан докторлари ва кандидатлари кўп. Уларнинг сони йил сайин ўсиб бормоқда. Илмий ходимлар тайёрлашда сон кетидан қувиб, сифатни унутмаслик лозим. Мустақил илмий иш олиб бориш қобилиятига эга бўлмаган кишига илмий даража ёки унвон бериш фан учун фойда эмас, балки зарар келтиради. Бизга фанни мустақил тараққий эттирадиган, илмий ва ғоявий жиҳатдан етук, ўзининг партия ва халқ олдидаги масъулиятини тушунадиган олимлар керак.

Фан кандидати ёки доктори бўлиш жуда шарафли иш. Докторлик ёки кандидатлик дипломи фаннинг муҳим проблемалари бўйича мустақил илмий-тадқиқот иши олиб боришга қодирликнинг гувоҳномасидир. Айрим ҳолларда олимнинг назарий савияси у эга бўлган илмий даража ва унвонга мос келмайди. Олимларимиз орасида мустақил илмий-тадқиқот иши олиб боришгагина эмас, балки ўзлари ишлаган проблемаларни тўла тушуниб етмаган кишилар оз бўлса ҳам учраб туради. Докторлик ёки кандидатлик даражаси бирор кишига моддий турмуш фаровонлигини яхшилаш учун берилмайди. Баъзи кишилар диссертация ҳимоя қилишдан олдин ундан келадиган моддий имтиёзларни биринчи навбатда кўз олдиларига келтирадилар. Натижада диссертацияни бир амаллаб ҳимоя қиладилар-у, шу билан ўзларининг илмий фаолиятларини деярли тўхтатиб қўядилар. Диссертациядан кейин бирнеча йиллар давомида бирорта жиддий илмий иш қилмаслик ҳолларини қандай тушуниш мумкин?

Ҳурматли олим Ё. Тўрақулов ўз мақоласида олимларнинг ишини баҳолашда сонга эмас, сифатга эътибор бериш зарурлигини кўрсатади. Бу ниҳоятда тўғри фикр. Илмий-тадқиқот ишларининг қиммати уларнинг ҳажми ё миқдори билан эмас, балки ўртага қўйилган ва ҳал қилинган масалаларнинг илмий-назарий чуқурлиги, амалий аҳамияти билан белгиланади.

ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР юзасидан олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларини координация қилиш устида тўхтамоқчиман. Илмий координация илмий-тадқиқот ишларига йўналиш, мақсад ва мазмун бериш демакдир, уларни жамиятимиз олдида турган амалий вазифалар билан боғлаш демакдир. Шундай экан, илмий координациясиз ижтимоий фанларни яхлит бир формада ривожлантириш мумкин бўлмай қолди. Илмий-тадқиқот ишларининг мавзуларини танлаш ҳар кимнинг шахсий иши эмас. Илмий иш жамият учун, фаннинг ва практиканинг актуал масалаларини ҳал қилиш учун ёзилади. Шундай экан, жамият ўртага қўйган талаб ва эҳтиёжлар илмий-тадқиқот ишлари йўналишининг бош йўли бўлмоғи зарур. Бу ерда ҳам ўзига хос қийинчиликлар бор. Кўпинча йирик илмий-текшириш марказларидан узоқда ишлаётган илмий ходимлар бирор проблеманинг актуаллигини, қай даражада ишланганлигини тўла тасаввур қила олмайдилар. Натижада улар ўз эътиборини актуал бўлмаган ёки аллақачон ҳал қилинган масалаларни ёритишга қаратадилар. Ҳозир диссертация учун мавзу танлашда осон йўл қидириш ҳоллари ҳам бор. Айрим ёшларимиз мавзу олганларида уни чуқур ёритишдан кўра кўпроқ тезроқ тугатиш ҳақида ўйлайдилар. Бу шошма-шошарлик илмий-тадқиқот ишлари савияси кўтарилишига хизмат қилмайди.

Ижтимоий фанлар координация марказлари илмий-тадқиқот ишларидаги ана шундай ўзибўларчиликка йўл қўймасликлари зарур. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қошидаги Партия тарихи институтида КПСС тарихи ва партия қурилиши юзасидан олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларини координациялаш соҳасида бир қатор ютуқлар қўлга киритилди. Институтнинг иш тажрибасидан КПСС Марказий Комитети қошидаги марксизм-ленинизм институтининг бошқа филиалларида ҳам фойдаланиб келинмоқда.

Биринчи навбатда координация совети йирик олимлар ва илмий коллективлар иштирокида ҳозирги кунда ҳал қилиш керак бўлган актуал ишларнинг тематикасини ишлаб чиқди. Ёш мутахассислар ана шу тематикани ишлашга жалб қилинмоқда. Натижада республикамизнинг турли жойларида олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишлари яхлит бир масаланинг турли томонларини ёритишга қаратилган бўлади. Бундан ташқари, институт барча кандидатлик ва докторлик диссертацияларини координация қилмоқда. Ҳар бир докторлик ва кандидатлик диссертацияси назорат қилиб борилади ва муаллифларга керакли маслаҳатлар берилади. Диссертациялар илмий советда муҳокама қилинишидан олдин йирик кафедраларга юборилади. Бундан ташқари, координация советн нашр этилган илмий асарларни муҳокама қилишга эътибор бермоқда. Ҳар бир асар координация советида автор ёки йирик мутахассислар иштирокида муҳокама қилинади. Совет республикамиздаги барча нашриётлар билан алоқа боғлади. Уларнинг иш планига киритилган КПСС тарихи ва партия қурилишига оид бўлган илмий ишлар тематикаси советда муҳокама қилинади. Бу тажрибани философия, сиёсий иқтисод ва илмий коммунизмга ёйиш мумкин.

Ижтимоий фанлар тараққиётининг ҳозирги кундаги босқичи олдимизга бир қатор муҳим ва масъулиятли вазифаларни қўймоқда. Ҳар бир олим бу ҳақда жиддий ўйлаб кўрмоғи зарур. Шу йўл билангина биз ижтимоий фанларни янада ривожлантиришга, уларни ҳаёт билан чуқурроқ боғлашга, меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялашдаги аҳамиятини кучайтиришга, илмий ходимлар тайёрлаш практикасини янада юқори босқичга кўтаришга, КПСС Марказий Комитетининг ижтимоий фанларни янада ривожлантириш ҳақидаги, партия XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми қарорларида қўйилган улуғвор вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишга эришамиз.

Эркин ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

„ЎЙИН ГОЛ БИЛАН ЧИРОЙЛИ“

Футбол

Тошкентдаги марказий «Пахтакор» стадиони ўтган куни севимли командаси ўйинини орзиқиб кутган футбол ишқибозлари билан тўлди. Пахтакорчилар октябрь ойида ўз майдонида кетма-кет тўрт учрашув ўтказадилар. Футбол мухлислари ана шу туркум ўйинларни сабрсизлик билан кутганлари табиий. Зеро, хирмон кўтарадиган пайт яқинлашмоқда, яна бир ярим ойдан сўнг мамлакат XXXVI чемпионати [illegible] етиб, ғолиб ва совриндорлар маълум бўлади. Шунингдек, «олий лига» деб аталувчи кучлилар даврасидан чиқиб кетувчи икки коллектив аниқланади. Ишқибозлар «Пахтакор» командасини республикамизнинг олтин юбилейини ёруғ юз билан кутиб олиш учун [illegible] ўзини кўрсатади[illegible], бугунги биринчи учрашув эса [illegible] дебочаси бўлади, деган умидда эдилар.

Бутуниттифоқ тоифасидаги судья В. Л[illegible] [illegible] «Пахтакор» ва «Карпат» ўйинни мухлислар кутганидан ҳам аълороқ, кескин ва ҳаяжонли ўтди. Кураш дастлаб тенг борди. Чорак соатчадан кейин мезбонлар тезликни оширдилар. «Пахтакор» ҳужумчиси [illegible] «Карпат» ҳимоячилари, дарвозабонини доғда қолдириб, тўпни дарвоза бурчагига йўналтирди. Стадион томошабинлар ҳайқириғидан гувиллаб кетди — 1:0.

Меҳмонлар тактикани ўзгартиб, ҳисобда [illegible] [illegible] «Динамо»си билан дуранг қилиб, 6 имкониятдан бешта очко олишган, бунинг устига [illegible]

[illegible] Роттердам ва Римда мусобақалашиб келган тошкентлик уч футболчи [illegible] Владимир Фёдоров [illegible] 40-минутда Федоров [illegible]

Меҳмонлар Тошкент футболчиларининг [illegible] «Черноморец» ва «Нистру» командалари [illegible]

Пахтакорчилар 8 октябрда Олмаота футболчиларини қабул қилишади. Шундан кейин «Черноморец» ва [illegible] Тошкентда меҳмон бўладилар.

СОВХОЗ КОМАНДАСИНИНГ ЗАФАРИ

Днепропетровск областининг Никополь районидан хушхабар келди. «Олтин бошоқ» совриии учун бу ерда ўтказилган қишлоқ командаларининг Бутуниттифоқ мусобақасида ўзбекистонлик футболчилар фахрли учинчи ўринни эгаллаб, бронза медали билан мукофотланишибди. Шу муносабат билан биз Тошкент областининг Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози директори Жўра Хоназаров билан телефон орқали боғландик:

— Совхозимиз командаси қўлга киритган ютуқдан мамнунмиз, — дейди директор. — Пахталар қийғос очилиб, йиғим-терим айни авжига минган бир паллада хўжалигимизда бундай хушхабарнинг тарқалиши совхоз ишчиларининг кайфиятига-кайфият, ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Бизда ёшлар спорт билан шуғулланиши учун деярли барча имкониятлар яратилган. Яқинда улар учун катта стадион қуриб бердик.

Футбол командамизнинг икки йилдан бери Бутуниттифоқ мусобақасида иштирок этиб, яхши натижаларга эришаётгани ҳам бежиз эмас. Чунки совхоз ишчилари спортни жуда ёқтиришади. Айтишларига қараганда Бутуниттифоқ соврини учун курашда 50 мингдан ортиқ команда иштирок этибди. Демак футболчиларимизнинг фахрли учинчи ўринга кўтарилишлари катта гап. Бу муваффақиятда уларнинг меҳрибон устозлари Зокир Қурбонов билан Станислав Стадникнинг хизматлари катта бўлди. Совхозимиз аҳли бизнинг стадионда ва Оққўрғонда бўлиб ўтган зонал мусобақада, қолаверса, Украина диёрида ўтказилган финалда А. Кисляк, В. Добринин, А. Пўлатов, П. Михайлов, О. Юсупов, Н. Билолов, М. Ғуломов, А. Олимов, Э. Абдураҳмонов, М. Ҳусниддинов, К. Каримов сингари ўйинчилар етук маҳорат кўрсатишганидан беҳад хурсанд. Айниқса дарвозани аниқ нишонга олиш устаси деб ном чиқарган Орип Куртмуллаев ҳал қилувчи учрашувлардаги ғалабаларга катта ҳисса қўшди.

Хўш, совхоз футболчилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейига ўзига хос туҳфа ҳозирлаш учун қандай курашдилар? Қуйида биз финал учрашувларнинг баъзи томонлари ҳақида маълумот бермоқчимиз.

Зона ғолиблари ҳисобланган командалар — Арманистон ССР Абовян районидаги «Арамус» колхози, Грузия ССР Махарадзе районидаги «Лайтур» чойчилик совхози, Литва ССР Капсук озиқ-овқат автоматлари заводи, Қирғизистон ССРнинг В. И. Ленин номли колхози, Украина ССР Никополь районидаги Карл Маркс номли колхоз ҳамда «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози командалари, шунингдек «Олтин бошоқ» совринининг ўтган йилги совриндори — Москва область Дмитров районидаги «Останкино» совхози коллективи Бутуниттифоқ мусобақасининг финалида иштирок этдилар. Совхоз футболчилари дастлабки учрашувни литваликлар билан ўтказиб, ғолиб (1:0) келишди. Футболчиларимизнинг майдон эгалари ҳамда «Останкино» командаси билан бўлган ўйинларида ҳисоб очилмай қолди.

Қардош республикалар — Ўзбекистон ва Қирғизистон командалари учрашуви айниқса қизиқарли бўлди. Оққўрғонда ўтказилган зона учрашувида совхоз футболчилари 1:0 ҳисобида устунликка эришган эдилар. Финал ўйинида эса қирғиз футболчилар дарвозасини беш марта нишонга олиб, ўз дарвозаларидан ягона тўп ўтказиб юборишди. Бешинчи турда 2—3-ўринлар учун курашаётган Арманистон ва Ўзбекистон командалари учрашди. Афсуски бу ўйинда икки очко бой берилди.

Энди совхоз командаси учинчи ўринни эгаллаш учун грузин футболчилари устидан ғолиб келиши керак эди. Ҳужумкорлик руҳида ўтган бу ўйинда футболчиларимиз ўз мақсадларига эришдилар. Улар дарвозага жавобсиз учта тўп киритишди. Шу тариқа ўн икки кун давом этган совриндорлик курашига якун ясалди. Мусобақада мағлубиятсиз ўйнаган майдон эгалари «Олтин бошоқ» совринини қўлга киритишди. Улар олтин медаллар билан тақдирландилар. Кумуш совриндор деб арманистонликлар тан олинди. Ўзбекистонлик футболчилар эса, саккиз очко тўплаб, учинчи совриндор бўлиб қайтишди.

А. ИМОМХУЖАЕВ,
республика тоифасидаги судья.

Суратда: «Олтин бошоқ» соврини учун қишлоқ футбол командалари ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақаларида фахрли учинчи ўринни олган Тошкент область Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози командаси.

ЁН ДАФТАРДАН

Жўра бува

Жўра бувани қишлоғимизда «қайсар чол» дейишади. Айтганидан қайтмайди. Иш деса, томдан ташлайди. 12 ёшидаёқ бойларнинг қўлида батрак бўлган. Колхоз тузилганидан буён бригадир. 60 гектар тошлоқ жойнинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олган «уста пахтакор» деб газетада сурати босилган. Пенсияга чиққандан кейин ҳам тиниб-тинчимади. Ўзига ўхшаган беш-олти чолнинг бошини бир жойга қўшиб пахтазорда уларга бошлиқ бўлиб олди. Область, республика газеталарида Жўра бува тўғрисида яна ёзишди.

Бува билан учрашиб қолдим.

— Таниш дўхтиринг борми, мазам йўқроқ, — деди Жўра бува.

Докторга олиб келдим. Ёши элликлардан ошган Мария Васильевна буванинг томирини кўрди:

— Ётинг, — деди у оқ чойшаб тўшалган диванни кўрсатиб.

Бува диванга ёнбошлаётиб докторга деди:

— Жўра Тошмуҳамедов тошлоқ жойдан 35 центнердан ҳосил кўтарди деб газетада чиққанини ўқиганмисан? Ўша Жўра бува мен бўламан. Больницангда ётмайман. Касал эмас, деб қоғоз бер, оқсоқоллар билан машиналарга йўл очамиз.

Марья Васильевна, «қойил-е» — дегандек менга қаради.

Р. ИСҲОҚОВ,

Ахборот Янгиликлар Хабарлар

ЖИЗЗАХ

ОБЛАСТГА — КЎРГАЗМА ДИПЛОМИ

Ўзбекистон ССР халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасида Жиззах области кунлари муваффақиятли ўтди. Область чўлқуварлари кўргазма залларида ўз меҳнат ютуқларини намойиш қилиб, тошкентликлар билан Иттифоқимизнинг турли ерларидан келган меҳмонларнинг таҳсинига сазовор бўлдилар. Навқирон область меҳнаткашларининг халқ хўжалигининг барча тармоқларида эришаётган ажойиб ғалабалари муносиб тақдирланди. Областга Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг биринчи даражали дипломи топширилди. Ўзига хос мукофот чўлқуварларни янги зафарлар сари руҳлантирмоқда.

«АЯЖОНЛАРИМ» — ДАЛАДА

Ленин орденли Ҳамза номли ўзбек академик драма театри санъаткорлари Жиззах райони пахтазорларида юбилей ҳосилини йиғиштириб олаётган заршуносларни хушнуд этмоқдалар. Саҳна усталари райондаги «Москва», Навоий номли, Ҳамид Олимжон номли, Жданов номли ва бошқа хўжалик далаларида бўлиб, «Парвона», «Аяжонларим» сингари спектакллардан намуналар намойиш этдилар. Театр коллективи шунингдек навқирон областнинг бошқа районларида ҳам маданий хизмат кўрсата бошлади.

МЕДИЦИНА БИЛИМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ

Пахта йиғим-терими мавсумида меҳнат гигиенасининг муҳим аҳамияти бор. Шу боисдан ҳам Жиззах область «Билим» жамияти вакиллари соғлиқни сақлаш ва санитария ходимлари билан ҳамкорликда медицина билимлари ҳафталиги ўтказдилар. Республика пойтахти ҳамда область марказидан келган шифокор ва санитария ходимлари область далаларида бўлиб, мазмунли суҳбатлар ўтказишди. Тозаликка риоя қилиш, тўғри овқатланиш ва дам олиш мавзуларидаги лекция ва суҳбатлар теримчиларда яхши таассурот қолдирди.

Н. МИРЗАЕВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

7 ОКТЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Мультфильмлар. 13.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 14.00 — ГДР 25 йиллигига бағишланган кўрсатув. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Ёзувчилар — жангчиларга. 18.40 — Концерт. 19.10 — Оламда нима гап? 19.30 — **«Ахборот».** 19.45 — Андижон областининг муқобил плани — амалда (Москва). 20.30 — **«Ахборот».** 20.50 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — МОСКВА. **«Вақт».** 22.30 — **Футбол: «Спартак» — ЦСКА.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.05 — МОСКВА. 18.35 — Тележурнал. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.45 — Кинокўрсатув. 20.30 — Концерт. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Азимут». 22.30 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 6-серияси). 22.55 — **Тонг олдидан** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

8 ОКТЯБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — ТОШКЕНТ. 10.40 — **Аловуддиннинг сеҳрли чироғи** (бадиий фильм). 12.00 — МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Тележурнал. 13.00 — Концерт. 13.30 — **Ҳайвонот оламида.** 18.10 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Кинофильмлар. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — **Футбол: «Пахтакор» — «Қайрат».** 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Халқ контроли экрани. 23.00 — Совет киноси усталари. СССР халқ артисти К. Лавров. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.10 — МОСКВА. 18.40 — «Объектив». 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — Москва ҳайвонот боғида. 19.50 — Маоизм идеология ва тажриба. 20.20 — Расмларда акс этар қуёш. 20.35 — Бу ҳамманинг иши. 20.50 — **Олтин пиллапоя** (бадиий фильм). 22.00 — Ёшлар ижоди (Тошкент). 22.30 — Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.10 — Қизиқувчилар экрани. 19.40 — **Саратон** (бадиий фильм). 21.00 — Ўқув кўрсатуви. 21.40 — Тошкент янгиликлари. 21.55 — Тамарахоним куйлайди.

9 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.50 — ТОШКЕНТ. 19.00 — **«Ахборот».** 19.15 — **Хоккей: ЧССР — Канада** (Москва). 20.30 — **«Ахборот».** 20.50 — Ўн минут музика. 21.00 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Ўзбекистон телевидениесининг юбилей олди йўқламаси. 22.45 — Совет Ўзбекистони композиторлари. М. Левиев. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.30 — **Барабанчининг тақдири** (бадиий фильм). 18.50 — МОСКВА. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — ТОШКЕНТ. 19.35 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 7—8-сериялари). 20.30 — Телеспектакль. (Москва). 22.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади (Тошкент). 22.30 — Телеспектаклнинг давоми. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.15 — Ўқув кўрсатуви 19.50 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 20.30 — Телефильм. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Ўқитувчи экрани. 21.45 — **Аброр Ҳидоятов** (кинофильм).

10 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Миллионлар ленинча университети. 19.45 — Концерт. 20.15 — Молдавия телестудиясининг программаси. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — СССРда ГДР маданияти кунларининг ёпилиши. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатувлари. 18.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.15 — Иқтисодий билимлар клуби. 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — Санъатга бағишланган ҳаёт. СССР халқ артисткаси Галия Измайлова ижоди ҳақида ҳужжатли фильм. 20.35 — **Мунаввар неча** (адабий театр). 21.05 — **«Ахборот».** 21.25 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 9-серияси). 21.50 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.30 — Иттифоқдош республикалар телефестивали. **Экранда — Арманистон ССР.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент. 19.15 — Бадиий фильм. 20.50 — Тошкент янгиликлари. 21.05 — Концерт. 21.35 — Телефильм.

11 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 16.55 — Молдавия Компартияси Марказий Комитети ва Молдавия ССР Олий Советининг Молдавия ССР ва Молдавия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси. 00.05 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — **Биров келди, эшикни очинг** (бадиий фильм). 16.40 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15 — «Рус тили». 19.50 — **«Ахборот».** 20.05 — Республика нашриётлари — юбилейга. 20.35 — **«Ахборот».** 20.55 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмининг 10-серияси). 22.25 — Актёрлар ва роллар. Обид Толипов. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.15 — **Жўра саркор** (бадиий фильм). 20.20 — Классик музика саҳифаларида. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.55 — **Юнус Ражабий** (ҳужжатли фильм).

12 ОКТЯБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00 — МОСКВА. 17.00 — **Хоккей: «Спартак» — ЦСКА.** 19.15 — ТОШКЕНТ. 19.20 — Мультфильм. 19.30 — Қорақалпоқ поэзияси. 19.50 — **«Ахборот».** 20.05 — Ягона оилада. 20.40 — **«Ахборот».** 21.00 — Пахта мадҳи. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Ғафур Ғуломнинг адабий портрети. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.50 — Теннис бўйича СССР чемпионати. 11.20 — Ҳужжатли фильмлар. 12.30 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 11-12 сериялари). 13.20 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 17.30 — Фильм-концерт. 18.05 — Бадиий фильм. 19.15 — МОСКВА. 19.25 — 1974 йил қўшиқлари. 19.55 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 20.55 — **Телеминиатюралар.** 22.00 — Тележурнал. 22.30 — Балет ҳақида. 23.15 — Ҳужжатли фильмлар. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

13 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — ТОШКЕНТ. 9.40 — **Али бобо ва қирқ қароқчи** (қўғирчоқ фильм). 10.10 — Ёзувчилар — болаларга. 11.00 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — **Футбол: «Пахтакор» — «Черноморец».** 18.45 — — Кинофильм. 19.00 — Кичкинтойлар учун кўрсатув. 19.30 — **«Ахборот».** 19.45 — **Телеминиатюралар.** 20.25 — «Ахборот». 20.40 — «Олтин водий». 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Бадиий фильм. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 10.30 — Киноальманах. 11.20 — Оталаримиз жасорати. 11.50 — Ҳужжатли фильм. 12.15 — Телефильм. 13.20 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 13-серияси). 16.15 — МОСКВА. Мультфильмлар. 16.50 — Халқаро панорама. 17.20 — Музикали киоска. 17.50 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 18.50 — Оловли йиллар хотираси. 19.20 — Янгиликлар. 19.30 — Бадиий фильм. 20.15 — Цирк чироқлари. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — **Останкинода байрам оқшоми.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — **Экран хандаси.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.25 — «Буратино» кўргазмаси. 11.55 — Спорт программаси. 12.30 — Мультфильмлар. 13.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 13.30 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 14.00 — Музикали программа. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Санъат ғунчалари. 17.05 — Иқтисодий билимлар клуби. 17.35 — **«Ахборот».** 17.55 — Назм ва наво. 18.55 — МОСКВА. 20.30 — **«Ахборот»** (Тошкент). 21.00 — **Хоккей: СССР — Канада.** 23.45 — Р. Рождественскийнинг янги шеърлари. 24.00 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.35 — ТОШКЕНТ. Цирк программаси. 11.30 — Ота-оналар учун консультация. 12.00 — Фильм-концерт. 12.30 — Ота-оналар учун консультация. 13.00 — **Ўқитувчи** (бадиий фильм). 16.30 — МОСКВА. «Здоровье». 17.00 — **Ҳайвонот оламида.** 18.00 — Концерт. 18.55 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Илмий-оммабоп программа. 20.00 — **Қизил альпинистлар** (бадиий фильмнинг 4-серияси). 22.30 — Концерт. 21.00 — Адабий кўрсатув. 21.40 — Концерт. 22.25 — Совет киноси усталари. Аббос Бакиров. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 14.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/X да **Севги ва қилич.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/X да **Абу Райҳон Беруний,** 6/X да **Чақмоқ.**

Тошкент халқ хўжалик институти коллективи институт иқтисодий география кафедрасининг доценти М. Ёқубовга отаси

Ёқубжон САФИБЕКОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ГРАЖДАН МУДОФААСИ — МУҲИМ МАСАЛА

ВАТАН МАНФААТИ ЙЎЛИДА

Коммунистик партия давлатимизнинг мудофаа қудратини ошириш, Армия ва Флотнинг жанговарлигини кучайтириш, совет кишиларини хушёрлик, социализм ютуқларини ҳимоя қилиш учун ҳамиша тайёр туриш руҳида тарбиялаш учун катта ғамхўрлик қилмоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг Ватан мудофаа қобилиятини юксак даражада сақлаш тўғрисидаги тадбирлари орасида граждан мудофааси ҳам муҳим роль ўйнайди. Граждан мудофаасининг асосий вазифаси — аҳолини оммавий қирғин қуролларидан сақлашдир.

Халқаро аҳвол мураккаб ва қарама-қарши бўлиб турган, реакцион империалистик доиралар кескинликни юмшатиш жараёнини тўхтатишга уринаётган ҳозирги шароитда меҳнаткашларни Ватан мудофаасига тайёрлашнинг аҳамияти айниқса каттадир.

Реакция кучлари ёш Совет Республикасини бўғиб ташлашга уринганида революцион Петроград ва Москва, Нарва ва Каховка қаҳрамонлари, янги социалистик дунё кишилари мамлакатимизни кўкрак кериб ҳимоя қилдилар. 1941 йилда мардлик ва матонат кўрсатиш соати бошланганда партия ва Ватан чақириғи билан йигит ва қизлар Октябрь ғалабаларини зўр жасорат билан ҳимоя қилдилар.

Уруш йилларида ҳаво ҳужумига қарши маҳаллий мудофаа кучлари фашистлар зарбасига дуч келган территорияда мисли кўрилма[illegible] олинди, 430 минг авиабомба ва деярли 2,5 миллион снаряд ва мина зарарсизлантирилди. Партия Марказий Комитети раҳбарлигида Улуғ Ватан уруши давомида амалга оширилган эвакуация тадбирлари бебаҳо аҳамият касб этди, 1,5 мингдан ортиқ саноат корхоналари ва миллионлаб совет кишилари уруш хавфи етиб бормайдиган жойларга кўчирилди.

Шундай қилиб, Улуғ Ватан уруши йилларидаёқ аҳолини ва халқ хўжалигини ҳимоя қилишнинг олдиндан ташкил этилган тадбирларининг аҳамияти равшан бўлиб қолди.

Оммавий қирғин қуролларини қўлланиш хавфи мавжуд бўлган ҳозирги шароитда аҳолини ана шундай қирғин қуролларидан мудофаа қилишга тайёрланиш жуда катта аҳамиятга эгадир. Шу муносабат билан аҳолини ва хўжалик объектларини ҳимоя қилишни ташкил этишни юксак поғонага кўтариш, уни умумдавлат аҳамиятига эга бўлган мудофаа системасига айлантириш зарурати туғилди. Шунинг учун ҳам 1961 йилда ҳаво ҳужумига қарши маҳаллий мудофаа (МПВО) СССР Граждан мудофаасига айлантирилди.

СССР Граждан мудофааси тинч даврда ва уруш вақтида аҳолини, халқ хўжалигини оммавий қирғин қуролларидан ҳимоя қилиш учун, шунингдек, зарарланган жойларда ҳамда табиий офат юз берган районларда қутқарув ишларини, кечиктириб бўлмайдиган тиклаш ишларини ўтказиш учун мўлжаллан[illegible] кишиларининг хавфсизлигини таъминлаш ҳамма вақт ва ҳамиша барча мудофаа тадбирларининг асосий мақсади бўлиб келди.

Граждан мудофааси системасида аҳолини ҳимоя қилиш икки хил йўл билан амалга оширилади. Бу кишиларни пана жойларга яшириш, шунингдек аҳолини душман зарба бериши мумкин бўлган шаҳарлар ва объектлардан эвакуация қилиш йўлидир. Ҳозирги замон қуролларидан сақланиш жойлари ядро ва химия қуролларининг ҳар қандай зарарлантирувчи факторларидан ҳимоя қиладиган даражада пухта бўлиши керак. Шунинг учун ҳам ҳимоя иншоотлари қурилиши масаласига катта эътибор берилмоқда.

Кишиларнинг ўзлари граждан мудофааси тадбирларида актив қатнашмасалар, аҳолини ҳимоя қилишнинг ҳар қандай пухта ўйлаб тузилган комплекс усуллари ҳам етарли самара бермайди. Энг аввало аҳолининг ўзи ҳар қандай хавф-хатарга психологик жиҳатдан тайёр бўлиши керак. Бунга эса уларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун бажариладиган тадбирларнинг юксак самаралилигига ишонтириш йўли билан эришилади. Аҳолини психологик тайёрлашда барча пропагандист, илмий ва маданий-оқартув ташкилотлари, биринчи навбатда Граждан мудофааси штаблари, ДОСААФ ташкилотлари ва «Билим» жамияти актив иштирок этмоқда. Меҳнаткашлар оммавий қирғин воситаларининг зарарловчи факторларини ўрганиб, улардан ўзларини ҳимоя [illegible] моя воситаларининг ишончли эканлигига шунчалик тезроқ қаноат ҳосил қиладилар.

Бу билим ва кўникмаларни ҳосил қилишда аҳолини граждан мудофааси бўйича умумий мажбурий ўқитиш асосий роль ўйнайди. Ҳозирги вақтда барча меҳнаткашлар ишдан бўш вақтларида 20 соатлик программа асосида граждан мудофааси курсини ўтадилар. Мактаблар, техникумлар, билим юртларининг ўқувчилари, студентлар ўқиш жойида махсус программа бўйича ўқитилади, аҳолининг қолган қисми — уй бекалари, пенсионерлар граждан мудофааси бўйича зарур билимларни мустақил равишда ўрганадилар. Аҳолининг ана шу қисми учун «Буни ҳамма билиши керак» деган қўлланма чиқарилган.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати КПСС XXIV съезди белгилаб берган Тинчлик программасини амалга ошириш, халқаро кескинликни юмшатиш, янги жаҳон урушининг олдини олиш учун зўр куч ва ғайрат сарфламоқда. Партиямиз ташқи сиёсат йўлини дунёдаги миллион-миллион кишилар қўллаб-қувватламоқда. Аммо ҳали уруш хавфи бутунлай бартараф этилмаган экан, Ватанимиз мудофаа қудратини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, аҳолини ва халқ хўжалигини ҳимоя қилишнинг давлат системасини мустаҳкамлаш энг муҳим ва асосий вазифа бўлиб қолаверади.

А. ЗУФАРОВ,
Ўзбекистон ССР Граждан мудофааси штабининг бўлим бошлиғи.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Р. 02775. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 233.